

Valtuusto**Aika** 08.12.2025 klo 18:00 -**Paikka** Rykmentin kokouskeskus, Rykmentin sali, Rykmentintie 48**Käsiteltävät asiat**

Asia	Otsikko	Sivu
206	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	4
207	Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjan tarkastajien valinta	5
208	Strategiakertomus: Strategian 2021-2025 arviointi ja vaikuttavuusindikaattorit	6
209	Yritystontin hinnoittelu ja vuokrausperiaatteet, Sula I, Etelä-Tuusula	9
210	Vajaakäyttöisten ja realisoitavien kiinteistöjen listauksen täydentäminen	12
211	Vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelman hyväksyminen	14
212	Kasvun ja talouden hallintaohjelma 2025 - 2034, neljännesvuosikatsaus 1.1.-30.9.2025	18
213	Vastauksen antaminen Elinkaarihankkeen ja perinteisen toteutumismallin vertailu-valtuustoaloitteeseen	23
214	Vastauksen antaminen Palveluverkon toteutuksen avaaminen myös modulaariselle rakentamiselle-valtuustoaloitteeseen	33
215	Vastauksen antaminen Tuusulanjärven ja -joen kunnostuksen määrärahojen seuraamisen läpinäkyvyys valtuustoaloitteeseen	42
216	Vastauksen antaminen valtuustokysymyksiä ja tietopyyntöjä koskevaan valtuustoaloitteeseen	45
217	Ilmoitus- / muut asiat	48

Vesa Mari
 Winqvist Margita
 Yltävä Anna
 Ävall Laura
 Yltävä Pirjo
 Keränen Jukka
 Siimes Ulla
 Lindenius Sonia
 Hiirros Eikka
 Oksanen Annaliisa
 Röntynen Antti-Pekka
 Ora Kari
 Rojo Pia
 Andersson Albert
 Liimatainen Marianne
 Kaltakari Maija
 Miettinen Paula

valtuutettu
 valtuutettu
 valtuutettu
 valtuutettu
 ikäihmisten neuvoston edustaja
 vammaisneuvoston edustaja
 lapsi- ja perheasiainneuvoston edustaja
 nuorisovaltuuston edustaja
 nuorisovaltuuston edustaja
 kansliapäällikkö
 hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä
 talousjohtaja
 tekninen sihteeri
 kuntakehitysjohtaja
 sivistysjohtaja
 henkilöstöjohtaja
 viestintäpäällikkö

Valtuusto

08.12.2025

206**Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen**

Valtuusto 08.12.2025

Asiaselostus

Hallintosäännön 71 §:n mukaan kokouskutsun antaa valtuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsussa on mainittava, jos kyseessä on sähköinen kokous ja ilmoitettava verkko-osoite sekä tila, jossa yleisö voi seurata kokousta. Kokouskutsussa on mainittava, jos osa kokousasioista käsitellään suljetussa kokouksessa. Kokouskutsu on lähetettävä vähintään 7 päivää ennen valtuuston kokousta kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo- oikeus tai -velvollisuus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kunnan verkkosivuilla.

Hallintosäännön 78 §:n mukaan läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan sähköisesti tai nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä. Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Kuntalain 103 §:n mukaan valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä. Tuusulan valtuustossa on 51 jäsentä, joten läsnä tulee olla vähintään 34 valtuutettua tai varavaltuutettua.

Seuraavat valtuutetut ovat ilmoittaneet esteestä:

Monica Avellan

Todetaan, että:

- Monica Avellanin tilalla on Svenska folkpartiet i Tusby grupp 2. varavaltuutettu Erja Sarenius-Salmenkivi

Päätösehdotus

Puheenjohtaja päättää todeta kokouksen läsnäolijat sekä kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Valtuusto

08.12.2025

207**Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjan tarkastajien valinta**

Valtuusto 08.12.2025

Asiaselostus

Hallintosäännön 83 §:n mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päättä. Kunnanhallituksen ehdotus on käsittelyn pohjana (pohjaehdotus). Jos asian on valmistellut tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta, tarkastuslautakunnan tai tilapäisen valiokunnan ehdotus on pohjaehdotus.

Jos kunnanhallitus, tarkastuslautakunta tai tilapäinen valiokunta on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on pohjaehdotus. Jos ehdotus on peruutettu ennen kuin valtuusto on tehnyt päätöksen asiassa, asia on poistettava esityslistalta.

Hallintosäännön 92 §:n mukaan valtuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta

Päätösehdotus

Valtuusto päättää

- hyväksyä kokouksen työjärjestyksen
- valita pöytäkirjantarkastajiksi valtuutetut Leinonen Heikki ja Lepojärvi Kati

Päätös

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 541

24.11.2025
08.12.2025

208

Strategiakertomus: Strategian 2021-2025 arviointi ja vaikuttavuusindikaattorit

Kunnanhallitus 24.11.2025 § 541

Valmistelija

Penttimikko Ada, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Valtuustokauden 2021–2025 kuntastrategia

Kuntastrategia on kunnan ja tuusulalaisten yhteinen strategia. Valtuustokauden ”elämisen taidetta kestävästi kasvavassa Tuusulassa” -kuntastrategiaa toteutettiin vuosina 2021–2025. Valtuusto hyväksyi kokouksessaan 4.10.2021 § 138 Tuusulan strategiaperustaan kuuluvan vision, toimintatavat ja päämäärät sekä niistä johdetut 14 valtuustokauden tavoitetta. Lisäksi määritettiin strategiset keinot, joista muodostui kolme ohjelmakokonaisuutta strategian toimeenpanon tueksi. Strategiakokonaisuus muodostuu strategiaperustasta ja sen pohjalta johdetuista vuositavoitteista ja toimenpiteistä, indikaattoreista sekä strategisista ohjelmista. Strategiakokonaisuudesta päätettiin valtuustossa 13.12.2021.

Strategiakauden visio

Strategian visio on ”Elämisen taidetta kestävästi kasvavassa Tuusulassa”. Visio sitoo Tuusulan uudistetun brändin osaksi strategiaa. Elämisen taiteella tarkoitetaan, että jokaisen tuusulalaisen elämä on arvokasta ja jokaisella on mahdollisuus kasvaa täyteen potentiaaliinsa Tuusulassa – rakentaa Tuusulassa omannäköisensä elämän. Hyviä puitteita elämään tarjoavat esimerkiksi monipuoliset asumisen mahdollisuudet, hyvät kulttuurin ja vapaa-ajan mahdollisuudet sekä laadukas varhaiskasvatus ja opetus. Tuusulalla on mahdollisuudet hyvään ja kestäväan kasvuun, mutta sen edellytyksenä on vahva kuntatalous.

Strategiset päämäärät ja valtuustokauden tavoitteet

Tuusulan visiota toteutti kolme strategista päämäärää tavoitteineen:

Tuusulassa on mahdollisuuksia kasvaa ja menestyä (5 valtuustokauden tavoitetta)

1. Tarjoamme laadukkaita ja saavutettavat palvelut uudistuvassa ympäristössä
2. Luomme tiiviimpiä keskusta-alueita, jotka mahdollistavat monipuolisemmat palvelut.
3. Tarjoamme monipuolisia asumisen mahdollisuuksia varmistamalla tonttitarjonnan ja erilaiset asumismuodot.

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 541

24.11.2025
08.12.2025

4. Tarjoamme yrityksille laadukkaita palveluita, osaavaa työvoimaa ja työpaikkatontteja erinomaisilla liikenneyhteyksillä.
5. Tarjoamme upeat ja uudistuvat mahdollisuudet kulttuuriin, vapaa-aikaan ja harrastamiseen.

Tuusulassa on hyvä elää (5 valtuustokauden tavoitetta)

6. Kehitämme hyvinvoinnin edellytyksiä ja mahdollisuuksia. Ehkäisemme yksinäisyyttä, eriytymistä ja pahoinvointia
7. Vahvistamme kunnan, asukkaiden ja yhteisöjen yhteistyötä ja kumppanuutta.
8. Olemme osallisuuden edelläkävijä ja jatkamme demokratian eri muotojen ja osallistumisen tapojen kehittämistä.
9. Olemme kasvatuksen ja koulutuksen kärkikunta vahvistaen yhdenvertaisuutta ja elinikäistä oppimista
10. Varmistamme arjen ja lähiympäristön turvallisuuden

Tuusula kehittyy kestävästi (4 valtuustokauden tavoitetta)

11. Rakennamme kestäväää tulevaisuutta ja edistämme ilmastotekoja kaikessa toiminnassa.
12. Vaalimme viherympäristöä, vesistöjä ja niiden saavutettavuutta sekä luonnon monimuotoisuutta
13. Kehitämme monipuolista ja sujuvaa liikkumista Tuusulassa ja seudulla
14. Kasvamme taloudellisesti kestävästi rakenteita ja toimintatapoja uudistaen

Ohjelmat

Strategiaperustan laadinnan yhteydessä määritettiin kolme strategista keinoa, joiden avulla strategian tavoitteet saavutetaan. Keinot tehdä strategiasta totta löytyvät digitalisaation hyödyntämisestä, vaikuttamisesta ja yhteistyöstä (edunvalvonta) sekä osaamisesta ja kyvykkyyksistä (henkilöstön osaamisen kehittäminen, hyvinvointi ja johtaminen). Jokaisesta keinosta on laadittu strateginen ohjelma ja ohjelmat hyväksyttiin valtuustossa alkuvuodesta 2022.

Indikaattorit

Strategian tuottavuutta ja vaikutusta mittaavat indikaattorit asetettiin muusta valmistelusta erikseen, vuoden 2023 talousarviovalmistelun yhteydessä. Niistä muodostui noin 80 mittarin kokonaisuus, jonka toteuman avulla oli tavoitteena arvioida strategiatyön pidemmän aikavälin vaikutusta.

Strategiakertomus

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 541

24.11.2025
08.12.2025

Strategiakauden päättyessä kuntastrategian toteutuminen raportoidaan kertomuksen muodossa. Dokumentti kokoaa kauden aikaisen strategian mukaisen toiminnan suunnittelun ja arvioi sen toteutumista päämäärittäin. Dokumentin loppuosassa raportoidaan valtuustokauteen sidottujen kolmen keinon (Digitalisaatio, osaaminen ja kyvykkyydet sekä vaikuttaminen ja yhteistyö) ohjelmatyön toteutuminen kauden aikana. Kertomus perustuu vuosien 2022–2024 tilinpäätösasiakirjoihin sekä vuoden 2025 kolmanteen osavuositarkastukseen.

Esittelijä

pormestari Mellin Janne

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että valtuusto päättää merkitä tiedoksi strategiakertomuksen strategiakaudesta 2021-2025.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Valtuusto 08.12.2025
2051/00.01.02/2021

Valmistelija

Esittelijä

Päätösehdotus

Valtuusto päättää merkitä tiedoksi strategiakertomuksen strategiakaudesta 2021-2025.

Päätös

Liitteet

Numero	Otsikko
1	Strategiakertomus Strategiakaus 2021-2025

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 545

24.11.2025
08.12.2025

209**Yritystontin hinnoittelu ja vuokrausperiaatteet, Sula I, Etelä-Tuusula**

Kunnanhallitus 24.11.2025 § 545

Valmistelija

Virta Henrik, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Hallintosäännön mukaisesti asemakaavan mukaisten tonttien ja yritystonttien tontinosien hinnoittelusta päättää kunnanvaltuusto. Kuntalain (410/2015) 130 §:n mukaisesti kunnan tulee hinnoitella markkinoilla kilpailutilanteessa toimiville tahoille luovuttamansa yritys- ja tuottajamuotoiset tontit markkina-arvon mukaisesti perustuen puolueettoman arvioitsijan arvioon. Tätä hintapäätösesitystä varten kunta on tilannut kuntalain pykälän 130 mukaisesti ulkopuolisen puolueettoman auktorisoidun kiinteistöarvioijan hinta-arvion. Arvion mukaan kohteen markkina-arvo on 168 - 264 euroa / k-m².

Valtuusto päätti 12.5.2025 § 70 asettaa Sulan työpaikka-alue I - asemakaavan (kaavanumero 3613) korttelin 5524 KM-5 käyttötarkoituksalueen kiinteäksi myyntihinnaksi 180 euroa / k-m² päätöksen ollessa voimassa 31.12.2025 asti.

Vt. kuntakehitysjohtaja on 30.9.2025 § 67 päätöksellä myöntänyt suunnitteluvaramuksen Tekova Oy:lle päätösesityksen mukaiselle, lohkottavalle yritystontille, joka muodostuu osasta KM-5 käyttötarkoituksalueen korttelinosasta 5524. Jäljelle jäävän osan KM-5 korttelinosasta kuntakehitysjohtaja on 7.11.2025 § 7 päättänyt myydä Biltema Suomi Oy:lle valtuuston päättämään hintaan.

Suunnitteluvaramuksen saaja, Tekova Oy on pyytänyt tontin vuokraamista ostamisen sijaan. Tontin vuokraaminen edellyttää tontin vuokrausperiaatteista päättämistä ja hintapäätöksen voimassaolon jatkamista vuokrasopimuksen tekemiseksi.

Hinnoiteltava kohde ja vuokrausperiaatteet

Sula I, Kortteli 5524, KM-5 käyttötarkoituksalue KM-5 (liikerakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön). Tontti on vielä lohkomaton.

Pinta-ala: noin 28 196 m² (pinta-ala tarkentuu lohkomistoimituksessa)

Rakennusoikeus: 9 500 k-m²

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 545

24.11.2025
08.12.2025

Esitys hintapäätöksen jatkamiseksi: 180 euroa / k-m², kiinteä myyntihinta 31.3.2026 asti vuokrasopimuksen tekemiseksi. Lohkottavan tontin hinta yhteensä 1 710 000 euroa.

Luovutustapoina myynti kiinteällä myyntihinnalla ja vuokraus kiinteästä myyntihinnasta muodostettavalla vuosivuokralla.

Vuokra-aika on 25 vuotta ja vuotuinen vuokra on 8 % myyntihinnasta sidottuna vuokrasopimuksen allekirjoitusvuotta edeltävän kalenterivuoden keskimääräiseen elinkustannusindeksiin pistelukuun siten kuin voimassa oleva laki sallii. Vuokra sidotaan elinkustannusindeksiin (v. 1951, 100) siten, että yllä oleva vuokrahinta on perusvuokrana ja perusindeksilukuna sopimuksen allekirjoittamista edeltävän kalenterivuoden keskimääräinen indeksipisteluku.

Vuokralaisella on oikeus lunastaa vuokra-alue omakseen 2 vuoden kuluessa vuokrasopimuksen alkamisesta tontin kiinteällä myyntihinnalla. Yli 2 vuotta vuokrasopimuksen alkamisesta lunastushinta määräytyy kulloinkin laskettavan käyvän hinnan mukaan kuntalain (410/2015) 130 §:n mukaisesti. Tontin lunastaminen omakseen edellyttää, että vuokralainen on täyttänyt tontin rakentamisvelvoitteen.

Muilta osin käytetään kunnan tavanomaisia maanvuokrasopimusehtoja.

Esittelijä

kansliapäällikkö Oksanen Annaliisa

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että valtuusto päättää

- asettaa Sulan työpaikka-alue I -asemakaavan (kaavanumero 3613) korttelin 5524 KM-5 käyttötarkoituksalueen korttelinosan tulevan tontin kiinteäksi myyntihinnaksi 180 euroa / k-m² 1.1.2026 alkaen ja asettaa vuotuiseksi vuokraksi 8 % voimassa olevasta kiinteästä myyntihinnasta sidottuna vuokrasopimuksen allekirjoitusvuotta edeltävän kalenterivuoden keskimääräiseen elinkustannusindeksiin pistelukuun siten kuin voimassa oleva laki sallii;

- että vuokra-aika korttelin 5524 KM-5 käyttötarkoituksalueen korttelinosan tulevalle tontilla on 25 vuotta;

- että vuokralaisella on oikeus lunastaa vuokra-alue omakseen 2 vuoden kuluessa vuokrasopimuksen alkamisesta tontin vuokraushetkellä voimassa olleella kiinteällä myyntihinnalla. Yli 2 vuotta vuokrasopimuksen alkamisesta lunastushinta määräytyy kulloinkin laskettavan käyvän hinnan mukaan kuntalain (410/2015) 130 §:n mukaisesti;

- että tämä päätös hinnoittelusta, luovutustavoista ja vuokrausperiaatteista on voimassa 31.3.2026 saakka vuokrasopimuksen tekemiseksi.

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 545

24.11.2025
08.12.2025

Päätös

Kunnanhallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Valtuusto 08.12.2025
120/10.00.00/2025

Valmistelija**Esittelijä****Päätösehdotus**

Valtuusto päättää

- asettaa Sulan työpaikka-alue I -asemakaavan (kaavanumero 3613) korttelin 5524 KM-5 käyttötarkoituksalueen korttelinosan tulevan tontin kiinteäksi myyntihinnaksi 180 euroa / k-m² 1.1.2026 alkaen ja asettaa vuotuiseksi vuokraksi 8 % voimassa olevasta kiinteästä myyntihinnasta sidottuna vuokrasopimuksen allekirjoitusvuotta edeltävän kalenterivuoden keskimääräiseen elinkustannusindeksiin pistelukuun siten kuin voimassa oleva laki sallii;
- että vuokra-aika korttelin 5524 KM-5 käyttötarkoituksalueen korttelinosan tulevalla tontilla on 25 vuotta;
- että vuokralaisella on oikeus lunastaa vuokra-alue omakseen 2 vuoden kuluessa vuokrasopimuksen alkamisesta tontin vuokraushetkellä voimassa olleella kiinteällä myyntihinnalla. Yli 2 vuotta vuokrasopimuksen alkamisesta lunastushinta määräytyy kulloinkin laskettavan käyvän hinnan mukaan kuntalain (410/2015) 130 §:n mukaisesti;
- että tämä päätös hinnoittelusta, luovutustavoista ja vuokrausperiaatteista on voimassa 31.3.2026 saakka vuokrasopimuksen tekemiseksi.

Päätös**Liitteet**

Numero	Otsikko
2	Hinnoiteltava kohde, sijaintikartta

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 546

24.11.2025
08.12.2025

210

Vajaakäyttöisten ja realisoitavien kiinteistöjen listauksen täydentäminen

Kunnanhallitus 24.11.2025 § 546

Valmistelija

Tölli Antti, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Valtuusto päätti kokouksessaan 8.9.2025 § 154 [Vajaakäyttöisten ja realisoitavien kiinteistöjen listauksen täydentäminen | Tuusula](#) palauttaa asian valmisteluun. Kunnanvaltuuston päätöksen mukaisesti vajaakäyttöisten kiinteistöjen kehittämis- ja realisointisuunnitelmaan lisättäväksi ehdotettavien kiinteistöjen taloudellisia vaikutuksia on arvioitu tarkemmin ja vuokralaiseen on oltu yhteydessä. Liitteessä kuvattuihin kohteisiin on lisätty tiedot kiinteistöjen tasearvoista, arviot myyntiajankohdista ja myyntihinnoista. Kiinteistöjen myyntiä varten tilataan lähempänä myyntiajankohtaa ulkopuolisen kiinteistöarvioitsijan laatima arviokirja, johon kunnanhallitukselle erikseen esitettävä myyntihintapäätös tulee perustumaan.

Kunnanvaltuuston päätöksen mukaisesti vajaakäyttöisten kiinteistöjen kehittämis- ja realisointisuunnitelmaan lisättäväksi ehdotettavien kiinteistöjen taloudellisia vaikutuksia on arvioitu tarkemmin ja vuokralaiseen on oltu yhteydessä. Liitteessä kuvattuihin kohteisiin on lisätty tiedot kiinteistöjen tasearvoista, arviot myyntiajankohdista ja myyntihinnoista. Kiinteistöjen myyntiä varten tilataan lähempänä myyntiajankohtaa ulkopuolisen kiinteistöarvioitsijan laatima arviokirja, johon kunnanhallitukselle erikseen esitettävä myyntihintapäätös tulee perustumaan.

Sointula on toiminut aurasikaluston tukikohtana toukokuun 2025 loppuun saakka. Kunnan omistusaikana kiinteistö ei ole ollut asumiskäytössä. Sointulasta on lohkottavissa kiinteistö, jonka vähimmäispinta-alan tulee olla 5 000 m². Kiinteistö on tullut kunnan omistukseen perintönä vuonna 2021. Saannon ehtojen mukaisesti perintö on käytettävä Kulttuuria kaikille - rahaston kartuttamiseen. Kiinteistö tulisi lohkoa yleiskaavan mukaiseksi rakennuspaikaksi, jonka jälkeen se olisi realisoitavissa.

Nukarintie 8 on alkujaan rakennettu tiilitehtaan isännöitsijän asuin- ja konttoritiloiksi. Rakennukset ovat suojeltuja ja sijaitsevat valtakunnallisesti merkittävällä kulttuuriympäristöalueella. Rakennukset ovat vuokrattu asumiskäyttöön. Vuokralaisen kanssa on keskusteltu kiinteistön mahdollisesta myynnistä. Keskusteluissa tuli esille, että vuokralaisen tarkoituksena on ollut etsiä toista asuntoa, joten myynnistä ei hänelle aiheutuisi ylimääräistä haittaa. Vuokranantajan irtisanoessa

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 546

24.11.2025
08.12.2025

vuokrasopimuksen irtisanomisaika on tässä tapauksessa kuusi kuukautta. Kiinteistö on myytävissä tontin lohkomisen jälkeen.

Myös Rapsikanmäen rakennukset ovat suojeltuja. Tiloissa toimii Taitokeskuksen käsityöpaja, jonka toiminta on tarkoitus siirtyä Rakennuskymppiin, kun sen muutostyöt ovat valmiita. Töiden arvioitu valmistumisaika on kevät 2027. Kiinteistö on mahdollista myydä Taitokeskuksen toiminnan siirryttyä Rapsikanmäestä Rakennuskymppiin.

Esittelijä

kansliapäällikkö Oksanen Annaliisa

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että valtuusto päättää

- luopua edellä selostusosassa mainituista kiinteistöistä ja lisätä ne kunnanvaltuuston 12.12.2022 § 165 päättämään vajaakäyttöisten kiinteistöjen kehittämis- ja realisointisuunnitelmaan;

- valtuuttaa kunnanhallituksen hyväksymään kohteita koskevat hinnoittelupäätökset ja muut tarvittavat toimenpiteet.

Päätös

Kunnanhallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Valtuusto 08.12.2025
366/02.07.00/2025

Valmistelija**Esittelijä****Päätösehdotus**

Valtuusto päättää

- luopua edellä selostusosassa mainituista kiinteistöistä ja lisätä ne kunnanvaltuuston 12.12.2022 § 165 päättämään vajaakäyttöisten kiinteistöjen kehittämis- ja realisointisuunnitelmaan;

- valtuuttaa kunnanhallituksen hyväksymään kohteita koskevat hinnoittelupäätökset ja muut tarvittavat toimenpiteet.

Päätös

Liitteet

Numero	Otsikko
3	Uudet kohteet realisointisuunnitelmaan

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta	§ 52	20.10.2025
Kunnanhallitus	§ 547	24.11.2025
Valtuusto		08.12.2025

211**Vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelman hyväksyminen**

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta 20.10.2025 § 52

Valmistelija

Luoderanta Annukka

Aikaisempi käsittely:**Vammaisneuvosto, kokous 29.9.2025****Ehdotus**

Vammaisneuvosto päättää

- hyväksyä vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelman.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti

- lisätä suunnitelmaan toimenpiteen Käynnistämme kunnan tilojen saavutettavuus- ja esteettömyystietojen keräämisen.
- hyväksyä vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelman.

— —

Kunnanhallitus, kokous 5.5.2025**Ehdotus**

Esittelijä

Kalle Ikkela, pormestari, kalle.ikkela@tuusula.fi

Kunnanhallitus päättää

- merkitä tiedokseen Tuusulan vammaisten hyvinvointisuunnitelman
- ehdottaa edelleen valtuustolle, että

VALTUUSTO

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta	§ 52	20.10.2025
Kunnanhallitus	§ 547	24.11.2025
Valtuusto		08.12.2025

- hyväksyy Tuusulan vammaisten hyvinvointisuunnitelman.

Päätös

Kunnanhallitus päätti

- palauttaa asian uudelleen valmisteluun

--

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta, kokous 10.12.2024

Ehdotus

Esittelijä

Markus Torvinen, opetuspäällikkö, markus.torvinen@tuusula.fi

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää

- merkitä tiedokseen Tuusulan vammaisten hyvinvointisuunnitelman
- ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto hyväksyy Tuusulan vammaisten hyvinvointisuunnitelman.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

--

Perustelut

Vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelma toimii Tuusulan vammaispoliittisena suunnannäyttäjänä ja sitouttaa eri osapuolia vammaisten henkilöiden aseman parantamiseen. Suunnitelmaan on kirjattu konkreettisia toimenpiteitä, joilla edistetään vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutumista Tuusulassa YK:n vammaisyleissopimuksen ja sen kansallisen toimintaohjelman mukaisesti. Vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelma toteuttaa osaltaan Tuusulan kuntastrategiaa. Se on osa kunnan kokoavaa hyvinvointisuunnitelmaa, ja tarkoittaa sen tavoitteita vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin ja osallisuuden näkökulmista.

Vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelmaa on valmisteltu syksystä 2024 alkaen osallisuustiimin toimesta yhteistyössä vammaisneuvoston,

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta	§ 52	20.10.2025
Kunnanhallitus	§ 547	24.11.2025
Valtuusto		08.12.2025

kunnan poikkihallinnollisen hyte-ryhmän sekä toimialueiden johtoryhmien kanssa. Vammaisten tilannetta, kokemuksia ja toiveita on selvitetty vammaisille kuntalaisille sekä heidän läheisilleen ja avustajilleen suunnatulla kyselyllä, Erätauko-keskustelulla sekä vammaisneuvoston kokouksissa ja työpajassa. Kunnan eri toimialueet ovat kirjanneet vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelmaan omia palvelualuekohtaisia toimenpiteitään.

Vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelman sisältöä on kevään 2025 käsittelyn jälkeen osin päivitetty sekä täydennetty muun muassa uuden vammaispalvelulain osalta. Vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelmaan on lisätty toimenpiteeksi vammaisneuvoston ehdotus Käynnistämme kunnan tilojen saavutettavuus- ja esteettömyystietojen keräämisen.

Suunnitelmaan kirjattuja tavoitteita ja toimenpiteitä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin edistämiseksi voidaan edelleen täsmentää ja täydentää siten, että ne mukailevat valtuustokauden pormestariohjelmaa, kuntastrategiaa ja hyvinvointisuunnitelmaa.

Esittelijä sivistysjohtaja Liimatainen Marianne

Päätösehdotus Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää

- merkitä tiedokseen Tuusulan vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelman
- ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto hyväksyy Tuusulan vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelman.

Päätös Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päätti

- merkitä tiedokseen Tuusulan vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelman
- ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto hyväksyy Tuusulan vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelman.

Kunnanhallitus 24.11.2025 § 547

Valmistelija Luoderanta Annukka, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Esittelijä kansliapäällikkö Oksanen Annaliisa

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta	§ 52	20.10.2025
Kunnanhallitus	§ 547	24.11.2025
Valtuusto		08.12.2025

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

- merkitä tiedoksi Tuusulan vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelman;

- ehdottaa valtuustolle, että valtuusto päättää hyväksyä Tuusulan vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelman.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Valtuusto 08.12.2025
1765/00.01.02/2024

Valmistelija**Esittelijä****Päätösehdotus**

Valtuusto päättää hyväksyä Tuusulan vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelman.

Päätös**Liitteet**

Numero	Otsikko
4	Vammaisten henkilöiden hyvinvointisuunnitelma

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 510

03.11.2025
08.12.2025

212**Kasvun ja talouden hallintaohjelma 2025 - 2034, neljännesvuosikatsaus 1.1.-30.9.2025**

Kunnanhallitus 03.11.2025 § 510

Valmistelija

Ora Kari, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Talouden perustan vahvistaminen

Talouden perustan näkökulmasta kunnan elinvoiman, veropohjan ja tulo-rahituksen vahvistaminen, asuin- ja työpaikkatonttien kaavoitusten ja myyntien voimakas edistäminen sekä väestön ja yritysten saaminen Tuusulaan eivät ole kaikilta osin toteutuneet odotetusti kuluvana vuonna.

Kunnan elinvoiman, veropohjan ja tulo-rahituksen vahvistaminen

Kunnan elinvoima on EVP-indeksillä mitattuna 73.6 ja kunta on sillä 10 parhaimman kunnan joukossa. EVP-indeksin viimeisin tieto on ajankohdasta 2/2025. Tuusula oli EVP-indeksillä mitattuna 25 000 - 49 999 asukkaan kuntakokoluokassa ykkönen. EVP indeksin tuottaa MDI/FCG.

Veropohja ei ole kehittynyt suotuisasti vuonna 2025. Kunnallisveron sekä yhteisöveron kehitys on ollut heikkoa koko maassa yleisen taloussuhdanteen ja työttömyyden vaikutuksesta. Verokertymien taso on tammi-syyskuussa noin 0,6 miljoonaa euroa edellisvuotta alempi (kunnallisvero -0,43 miljoonaa euroa, yhteisvero -0,78 miljoonaa euroa, kiinteistövero +0,56 miljoonaa euroa). Kuntaliiton viimeisimmän veroennusteen mukaan kunnan verotulot jäävät 5 miljoonaa euroa talousarvion tasosta 113,8 miljoonaa euroa, ollen 108,8 miljoonaa euroa vuonna 2025.

Kaavoitus on valmistellut yhdessä projektitoimiston kanssa syyskuun loppuun mennessä nähtäville yhteensä kymmenen asemakaavatyötä. Hyväksytyjä asemakaavoja ja asemakaavamuutoksia on saatu seitsemän kappaletta. Uusia kaava- ja yleissuunnitelmatöitä on laitettu vireille neljä kappaletta ja kahta asemakaava-aluetta on laajennettu.

Vallunlenkki on hyväksytty lokakuussa. Palkkitie on saatu hyväksymiskäsittelyyn (KKL ja KH), mutta odottaa, että sopimukset saavat lainvoiman ja sen jälkeen kaavatyö saadaan valtuustoon hyväksyttäväksi. Peurantie 20 on saanut lainvoiman, samoin Hyrrä. Pääosin kaavoitus etenee aikataulussa. Muutamissa, ei strategisissa tai ei aikataulukriittisissä kaavoissa on viivästymisiä, ja osa niistä on ulkopuolisista tekijöistä johtuvia.

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 510

03.11.2025
08.12.2025

Kunnan elinvoiman näkökulmasta asuin- ja työpaikkatonttien myynti ei ole alkuvuonna toteutunut odotetusti. Tavoite on myydä asuintontteja ja työpaikkatontteja alkuperäisessä talousarviossa noin 14,3 miljoonalla eurolla. Syyskuun ennusteen mukaan koko vuoden myyntitulot ovat 6,5 miljoonaa euroa. Myyntivoitto oli talousarviossa 12,2 miljoonaa euroa, mutta nyt jäädään ennusteen mukaan 5,5 miljoonaan euroon. Sopimustuloutuksien odotetaan toteutuvan budjetoidusti.

Väestökehitys on ollut alkuvuonna positiivinen. Tammi-syyskuussa tilastokeskuksen väestön ennakkotiedon mukaan asukkaita oli 258 enemmän kuin vuoden 2024 lopussa. Asukasmäärä oli syyskuussa 42 496 ja muutos vuoden lopun tilanteesta oli 0,6 %.

Tuusulan yrityskantaa seurataan yritysten kotipaikkaan perustuvien tilastojen avulla. Muutos yrityskannassa Q1-Q3 vuonna 2025 on +133. Vastaavasti vuonna 2024 Q1-Q3 yritysten nettoperustanta oli +123.

Palveluverkon tiivistäminen

Kiinteistöistä luopumisen vauhdittaminen (tilannekuva tekninen lautakunta 19.11.2024 § 111).

Vajaakäyttöisten kiinteistöjen kehittämis- ja realisointisuunnitelman toimeenpanoa edistetään valtuuston 8.6.2020 päätöksen mukaisesti. Kiinteistöjä on alkujaan ollut myyntilistalla 25 kpl. Kiinteistöistä 5 kpl on luovutettu ja 5 kohdetta on siirtynyt tontinluovutukseen (rakennukset purettu) ja kolme kiinteistöä on tulossa myyntiin tämän syksyn aikana.

Vajaakäyttöisten kiinteistöjen listan täydentämistä on käsitelty sekä kunnanhallituksessa 25.8.2025 § 372 että kunnanvaltuustossa 8.9.2025 § 154. Esityksessä listatut kiinteistöt olivat kunnan Tilapalvelujen katsomia kiinteistöjä, joille kunnalla ei ole käyttöä.

Ennen kuin säästöt realisoituvat, rakennettujen kiinteistöjen osalta tulee tehdä erinäisiä toimenpiteitä kuten luvitus, kaavoitus, lohkominen ja tekniset toimenpiteet. Valtuusto päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteluun.

Käyttötaloushyötyjen realisointi

Puretuilla ja luovutetuilla rakennuksilla on vähennetty vuosien 2023-2025 välillä kiinteistöjen ylläpitokuluja noin 403 000 euroa.

Kunnan kiinteistökehityspäälliköltä saadun listauksen mukaan kiinteistöjä on kaikkiaan 25 kappaletta. Kiinteistöjen arvioidut ylläpitokustannukset ovat 2,3 miljoonaa euroa vuodessa vuonna 2025 ja samaa luokkaa edelleen vuonna 2026. Arvioidut tulot vuonna 2025 ovat 123 000 euroa yhdestä kiinteistöistä, josta ylläpitokuluja kertyy 1800 euroa. Vuonna 2026

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 510

03.11.2025

08.12.2025

arvioitujen tulot kolmen kiinteistön luovutuksesta ovat 1,2 miljoonaa euroa ja ylläpitokuluja kertyy kyseisenä vuonna 75 000 euroa. Markkinatilanne vaikuttaa kiinteistöjen realisoimisen toteutumiseen.

Toiminnan tuottavuus

Henkilöstömäärän ja rakenteen optimointi

Henkilöstömäärän ja rakenteen optimointi vaativat huomiota. Talousarvioesitys 2026 sisältää uusia toistaiseksi voimassa olevia virkoja yhden ja tehtäviä kahdeksan. Henkilöstörakenne ja henkilöstön osaaminen ja kyvykkyys ovat merkittävä tuottavuuden lähde. Tähän ei ole riittävästi päästy pureutumaan vuoden 2026 valmistelussa. Asia otetaan osaksi palvelutoiminnan kustannusohjausta, tiedolla johtamisen alustatyön edetessä. Teknisten tuotanto-ongelmien vuoksi htv lukuja ei pystytä nyt raportoinnissa esittämään.

Henkilöstökustannukset peruskunta

	tammi-syyskuu 2024	tammi-syyskuu 2025	muutos euroina	muutos %
henkilöstökustannukset	68 673 487	70 523 696	1 850 209	2,7 %

Henkilöstökustannukset peruskunta ja vesihuoltoliikelaitos

	tammi-syyskuu 2024	tammi-syyskuu 2025	muutos	muutos %
henkilöstökustannukset	69 606 372	71 481 345	+1 874 973	2,7 %

Prosessien tehostaminen ja automaatio

Pilottikokeilusuunnitelmassa oli ostolaskujen käsittely. Tätä ei kuitenkaan toteuteta in-house sääntelymuutoksen johdosta, TAHE-palvelut kilpailutetaan. Tekoälykokeiluja on tehty. Käyttäjät ovat kokeneet kyselyn perusteella oman työnsä tehostumista

Toiminnan tuottavuuden parantaminen ja tuotantotapojen arviointi

Kunnassa on tehty tuotantotapojen arviointia palvelukatalogityötä, mutta asia ei ole edennyt tavoitteen mukaisesti. Edunvalvontapalvelut on siirretty valtion vastuulle. Työ käynnistetään uudelleen ensi vuoden alusta, ja ajurina on palvelutoiminnan kustannusohjaus. Toteutus kiinnitetään kuntien palveluluokitukseen, jonka mukaisesti kunta toimittaa lakisääteiset taloustietonsa valtionkonttoriin.

Investointiohjelma

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 510

03.11.2025
08.12.2025

Investointien välttämättömyyden arviointi, priorisointi ja ajoittaminen (esim. infrainvestoinnit sekä niiden tarkempi kustannusarviointi ja seuranta) sekä kasvavan lainamäärän hallinta em. keinoin.

Toimintamenojen kasvun hillintä – yleistä kustannuskehitystä matalampi taso

Toimintamenojen kriittinen läpikäynti

Valtiovaranministeriö (VM) on arvioinut vuoden 2025 kuntatalousohjelmassa, että kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksi vuonna 2025 on 3,4 prosenttia.

Toimintamenot peruskunta

	tammi-syyskuu 2024	tammi-syyskuu 2025	muutos	muutos %
toimintamenot, ulkoiset	113 984 770	116 045 872	2 061 102	1,8 %
toimintamenot ulkoiset + sisäiset	137 150 669	140 728 442	3 577 773	2,6 %
toimintamenot sisäiset	23 165 899	24 682 570	1 516 671	6,5 %

Toimintamenot peruskunta ja vesihuoltoliikelaitos yhteensä

	tammi-syyskuu 2024	tammi-syyskuu 2025	muutos	muutos %
toimintamenot, ulkoiset	117 573 639	119 525 330	1 951 691	1,7 %
toimintamenot ulkoiset + sisäiset	140 801 722	144 312 593	3 510 871	2,5 %
toimintamenot sisäiset	23 228 083	24 787 263	1 559 180	6,7 %

Toimintamenoja sopeutettiin TA 2026 valmistelussa 3,6 miljoonaa euroa. Valmistelussa ei kuitenkaan toteutettu rakenteellisia muutoksia kunnan toimintaan ja palvelujen järjestämiseen. Niiden osalta työ jatkuu suunnitelmavuosien valmistelussa.

Tuottavuuden mittaaminen

Kunnanhallitus on kokouksessaan 25.8.2025 § 374 päättänyt tuottavuuden mittaamisesta ja mittareista. Kunnanhallitus päätti, että ensimmäinen mittaaminen suoritetaan 2025 tilinpäätöstiedoin, jota verrataan vuoden 2024 tilinpäätöstietoihin. Kunnan tiedolla johtamisen alustan kehittämisen edetessä vuoden 2026 alusta lähtien mittaaminen toteutetaan neljännesvuosittain. Mittaamiseen käytetään kunnan valtionkonttoriin

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 510

03.11.2025
08.12.2025

toimittamia taloustietoja. Tämän lisäksi päätettiin kuntatason mittarit, jotka ovat seuraavat:

Käyttökustannukset, euroa/asukas
Työvoimakustannukset, euroa/asukas
Palveluhankinnat, euroa/asukas
Nettomenot, euroa/asukas
Tilatehokkuus, htm2/asukas
Sairauspoissaolot, %

Mittarien perustelut ovat kunnanhallituksen kokouksen 25.8.2025 § 374 pöytäkirjassa.

Hallintosäännön 46 §:n 2. mom. mukaan kunnanhallitus ja johtokunta raportoivat talousarvion toteutumisesta valtuustolle osavuosisikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Esittelijä

kansliapäällikkö Oksanen Annaliisa

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

- merkitä tiedoksi kasvun ja talouden hallintaohjelman neljännesvuosikatsauksen ajalta 1.1.-30.9.2025;

- ehdottaa valtuustolle, että valtuusto päättää merkitä tiedoksi kasvun ja talouden hallintaohjelman neljännesvuosikatsauksen ajalta 1.1.-30.9.2025.

Käsittely

Varajäsen Päivö Kuusisto poistui kokouksesta klo 22.20 asian käsittelyn aikana.

Päätös

Kunnanhallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Valtuusto 08.12.2025
2166/02.02.2024

Valmistelija

Esittelijä

Päätösehdotus

Valtuusto päättää merkitä tiedoksi kasvun ja talouden hallintaohjelman neljännesvuosikatsauksen ajalta 1.1.-30.9.2025

Päätös

Tekninen lautakunta	§ 115	18.11.2025
Kunnanhallitus	§ 549	24.11.2025
Valtuusto		08.12.2025

213**Vastauksen antaminen Elinkaarihankkeen ja perinteisen toteutumismallin vertailu-
valtuustoaloitteeseen**

Tekninen lautakunta 18.11.2025 § 115

Valmistelija

Olkkonen Jyri, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Tuusulan puolesta valtuustoryhmä esitti seuraavan aloitteen
valtuustossa 8.9.2025 §167:

Elinkaarihankkeen ja perinteisen toteutusmallin vertailu- Riihikallion ja
Rykmentinpuiston kouluista opit Lahelan koulun päätökseen

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kunnanhallitus käynnistää
vertailun Rykmentinpuiston ja Riihikallion koulujen toteutusmuotojen
(elinkaari vs. perinteinen KVR). kokonaisvaikuttavuudesta ja
kustannuksista. Vertailun tulee erityisesti arvioida, miten koulun
perustehtävä (kasvatus ja opetus) toteutuu tiloissa sekä palvelu- ja
tilaratkaisujen käytettävyys, muunneltavuus, turvallisuus, terveellisyys ja
kustannusvaikutukset koko elinkaaren ajalla.

Pyydämme, että kunnanhallitus

1. tuo vertailun tulokset ja johtopäätökset valtuustolle ennen Lahelan
koulun toteutusmuotoa koskevaa lopullista hankintapäätöstä,
2. esittää tarvittavat muutokset hankintastrategiaan ja Lahelan koulun
toteutusmuotoon vertailun johtopäätösten perusteella.

Lisäksi pyydämme, että vastaava jälkiarviointi otetaan pysyväksi
käytännöksi kunnassa kaikkiin merkittäviin investointeihin.

Perustelut

1. Tarve siirtää painopiste prosesseista perustehtävän toteutumiseen
Elinkaari- ja perinteisiä toteutusmalleja on kunnassa ja valtakunnallisesti
verrattu pitkään etenkin hankintaprosessien ja talousmallien näkökulmista
(riskienjako, vastuut, rahoitus, sopimusrakenne). Sen sijaan vähemmälle
huomiolle on jäänyt se, miten hyvin koulun perustehtävä toteutuu eri
toteutusmalleissa arjen käytössä: pedagogiikka, ryhmäkokojen hallinta,
oppimisympäristöjen muunneltavuus, toiminnalliset vyöhykkeet, akustiikka,
sisäilma, välipihatuntipihat, kulkureitit, yhteiskäyttö iltaisin ja viikonloppuisin
jne.

Tekninen lautakunta
Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 115
§ 549

18.11.2025
24.11.2025
08.12.2025

Perusopetuslain 2 §:n mukaan opetuksen tavoitteena on tukea oppilaan kasvua ja antaa elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja sekä edistää sivistystä, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Tämä asettaa koulurakennuksille ja palvelumalleille toiminnallisen laatustandardin, jota tulee arvioida yhtä painavasti kuin taloutta.

2. Kaksi tuoretta vertailukohtaa Tuusulassa

Kunnalla on nyt poikkeuksellisen hyvä mahdollisuus tehdä empiirinen vertailu kahden samankokoisen (Rykmentinpuisto on suurempi) ja juuri valmistuneen koulun välillä. Ensihavainnot ovat nostaneet esiin eroja toiminnallisuudessa (Riihikallion saama palaute) ja kuukausikuluissa (Rykmentinpuiston kustannusten herättämä ihmettely). Taloustilanteen kiristyessä meillä on myös velvollisuus arvioida aiempia päätöksiä jälkikäteen ja korjata kurssia, mikäli vertailutieto siihen ohjaa.

3. Lahelan koulu: päätös parhaalla käytettävissä olevalla tiedolla Lahelan koulun hankesuunnitelma on viety valtuustossa eteenpäin elinkaarimallina (ks. 26.9.2023 käsittely). Ennen lopullista hankintapäätöstä tulee varmistaa, että toteutusmuoto perustuu tuoreeseen näyttöön Tuusulan omista kohteista- ei pelkästään yleisiin oletuksiin. Jos vertailu osoittaa, että perinteinen KVR (tai jokin hybridimalli) tuottaa paremman opetus- ja elinkaarituloksen sekä paremman kokonaiskustannus- ja riskiprofiilin, on Lahelan koulun toteutusmuotoa muutettava sen mukaiseksi.

4. Vertailun sisältö, menetelmä ja tuotokset

Pyydämme, että konsernihallinto koordinoi ja että sivistystoimi ja tilapalvelut toteuttavat vertailun tarvittaessa ulkopuolisen arvioijan kanssa.

Vertailussa tulee vähintään olla:

- Pedagoginen ja toiminnallinen laatu: opettaja- ja oppilaskyselyt, huoltajakysely, rehtorien ja oppilashuollon haastattelut, tilojen muunneltavuuden ja käytön havainnointi, turvallisuus ja esteettömyys, siirtymien sujuvuus.
- Tilatehokkuus ja käyttöaste
- Kustannukset ja sopimus: kuukausi- ja vuosikustannusten erittely (vuokra/plavelumaksu, ylläpito, energia, siivous, kiinteistöhuolto, elinkaari- ja tilapalvelut), 25-30 vuoden nykyarvolaskelmat (diskonttaus näkyviin), riskivaraukset, sanktiomallit ja niiden toteuttaminen, muutospyyntöjen käsittely ja hinnanmuodostus.

Tuotokset valtuustolle

- yhteenvetoraportti, johtopäätöksineen ja suositeltu toteutusmuoto Lahelan koululle,
- vaihtoehtolaskemat (elinkaari vs. perinteinen) ja herkkyyssanalyytit

Tekninen lautakunta
Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 115
§ 549

18.11.2025
24.11.2025
08.12.2025

- esitys pysyvästä investointien jälkiarviointimallista Tuusulaan

5. Aikataulu ja päätöksenteko

Tulokset tuotetaan valtuustolle ennen Lahelan koulun lopullista hankintapäätöstä. Mikäli vertailu osoittaa tarpeen muuttaa toteutusmuotoa, kunnanhallitus valmistelee uuden esityksen valtuustolle viivytyksettä.

Vastaus aloitteeseen

Aiempi käsittely

Lahelan toteutusmuotoa ja kustannuksia on käsitelty aiemmin; Hankesuunnitelman käsittelemisen ja hyväksymisen yhteydessä

- Tekninen lautakunta, 12.09.2023
- Kunnanhallitus, 18.09.2023
- Kasvatus- ja sivistyslautakunta, 26.09.2023
- Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, 27.09.2023
- kunnanvaltuusto, 09.10.2023

Aloitteen käsittelemisen yhteydessä; TUUDno-2024-844

- tekninen lautakunta 13.08.2024
- kunnanhallitus 26.08.2024
- kunnanvaltuusto 09.09.2024

Hankesuunnitelman hyväksymisen yhteydessä hankkeelle on päätetty urakkamuoto sekä investointikustannus, joka sisältää myös tarvittavat varaukset.

Vertailu Riihikallion koulun ja Rykmentinpuiston koulun ja päiväkodin urakoiden välillä

Aloitteessa tahdotaan vertailla Rykmentinpuistoa (elinkaari) ja Riihikalliota (KVR), vaikka Riihikallion toteutusmuotona ei ole ollut KVR, vaan kokonaisurakka. Kokonaisurakka on useilta periaatteiltaan merkittävästi erilainen kuin KVR-toteutus tai sellaisen sisältävä elinkaarihanke.

Aloitteessa pyydetään arvioitavan seuraavia asioita, jotka eivät ole riippuvaisia urakkamuodosta;

- Kokonaisvaikuttavuus (?)
- Koulun perustehtävä (kasvatus ja opetus)
- Käytettävyys
- Muunneltavuus
- Turvallisuus
- Terveellisyys
- Pedagogiikka
- Ryhmäkokojen hallinta

Tekninen lautakunta
Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 115 18.11.2025
§ 549 24.11.2025
08.12.2025

- Oppimisympäristöjen muunneltavuus
- Toiminnalliset vyöhykkeet
- Akustiikka
- Sisäilma
- Välituntipihat
- Kulkureitit
- Yhteiskäyttö iltaisin ja viikonloppuisin
- Energia
- Pedagoginen ja toiminnallinen laatu:
 - opettaja- ja oppilaskyselyt
 - Huoltajakysely
 - Rehtorien ja oppilashuollon haastattelut
 - Tilojen muunneltavuuden ja käytön havainnointi
 - Turvallisuus ja esteettömyys
 - Siirtymien sujuvuus

Vertailussa pyydetään arvioimaan myös joitain asioita, jotka ovat riippuvaisia urakkamuodosta;

- Vuokra/palvelumaksu
 - vuokrahankkeissa maksetaan vuokraa, kun taas elinkaarihankkeissa investointi tehdään yleensä kunnan omaan taseeseen ja mm. ylläpito katetaan palvelumaksulla
- Ylläpito
 - tämä on hankkeesta riippuen joko ulkoistettua tai omaa tuotantoa ja voidaan päättää kohdekohtaisesti kaikkiin hankintamuotoihin. Elinkaarihankkeessa tämä kuitenkin hankitaan palveluntuottajan kautta.
- Siivous
 - tämä on hankkeesta riippuen joko ulkoistettua tai omaa tuotantoa ja voidaan päättää kohdekohtaisesti kaikkiin hankintamuotoihin. Elinkaarihankkeessa tämä kuitenkin hankitaan palveluntuottajan kautta.
- Kiinteistöhuolto
 - tämä on hankkeesta riippuen joko ulkoistettua tai omaa tuotantoa ja voidaan päättää kohdekohtaisesti kaikkiin hankintamuotoihin. Elinkaarihankkeessa tämä kuitenkin hankitaan palveluntuottajan kautta.
- Elinkaaripalvelut
 - epäselvä käsite - tarkoitetaanko yllä olevia?
- Riskivaraukset

Tekninen lautakunta
Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 115 18.11.2025
§ 549 24.11.2025
08.12.2025

- elinkaarihankeessa suuri osa riskeistä on siirretty palveluntuottajalle, jolloin kyseisiä riskivaroja ei tarvitse tehdä. Perinteisissä urakamuodoissa tilaaja kantaa takuun ajan jälkeen kaikki riskit
- Sanktiomallit ja niiden toteuttaminen
 - elinkaarihankeessa on sanktioita, perinteisissä muodoissa ei ole; täysin eri periaatteet urakamuotojen välillä
- Muutospyyntöjen käsittely ja hinnanmuodostus
 - YSE98 mukainen yleiskustannusperiaate? Sopimuspykälästä riippuen tämä on eri hankkeissa joko identtinen tai täysin eri asia. Elinkaarihankeessa sopimukseen neuvotellaan spesifisiä ehtoja lisä- ja muutostyökäsittelyyn ja yleiskustannusperiaatteeseen.
- 25-30 vuoden nykyarvolaskelmat (diskonttaus näkyviin)

Näiden aspektien merkityksellinen vertaileminen edellyttäisi kuitenkin hankkeiden olevan ominaisuuksiltaan riittävän samankaltaisia.

Rykmentinpuisto on laajuudeltaan noin 1,5-kertainen Riihikallioon nähden, jonka lisäksi kohteiden välillä on niin merkittäviä eroja toteutettujen toimintojen ja rakennuspaikan olosuhteiden osalta, että nämä kaksi eivät ole kohteina keskenään saman kaltaisia taikka samankokoisia. Tämän takia kyseisten hankkeiden keskinäinen vertaileminen ei ole kahden vastaavan hankkeen vertailemista.

Lahelan koulun, päiväkodin ja nuorisotilan urakamuoto on päätetty hankesuunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Elinkaarihankkeen kilpailutus on käynnistynyt elokuun 2025 lopulla. Seuraava päätös hankintaan liittyen on tarkoitus olla hankintapäätös syksyn 2026 alussa. Urakamuodon muuttaminen tällä hetkellä edellyttäisi hankinnan keskeyttämistä, josta aiheutuisi merkittäviä kustannuksia paitsi kunnalle, myös kaikille kolmelle tarjoajalle. Kunnan osalta kustannuksia muodostuisi ainakin seuraavasti:

- Hankinnan uudelleen järjesteleminen; mahdollisesti joitain asiakirjoja voidaan käyttää hyödyksi, mutta urakamuodon muuttaminen aiheuttaisi paitsi uuden hankinnan suunnittelemisen ja valmistelemisen, myös kokonaan uusien hankinta-asiakirjojen laatimista ja olemassa olevien asiakirjojen muokkaamista uuden urakamuodon tarpeisiin
- Olemassa olevien kohteiden ylläpidon jatkuminen kauemmin, Lahelan kohteen toteuttamisen viivästyessä

Tekninen lautakunta
Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 115
§ 549

18.11.2025
24.11.2025
08.12.2025

- Potentiaalinen epäluotettavan tilaajan maineesta johtuva riskihinnoittelu ja luottamuksen puute tulevissa hankkeissa voi johtaa kalliimpiin tarjouksiin tai tarjoajien puutteeseen

Mikäli on olemassa uskottava riski hankinnan keskeyttämiselle, on olemassa myös riski tarjoajien pois jättäytymiselle meneillään olevassa hankintaprosessissa. Elinkaarihankkeen tarjoaminen voi satoja tuhansia euroja, jonka vuoksi tarjoajat eivät välttämättä ole halukkaita edistämään suunnitelmia mahdollisesti keskeytettävään hankkeeseen.

Lahelan hankkeen kustannuksia ja urakkamuotoa on käsitelty jo alkaen teknisen lautakunnan kokouksesta 13.8.2024 otsikolla § 79 "Lahelan kampuksen kustannusten hallinnan ja tehokkaamman toteutuksen sekä kunnan investointien kokonaisuuden tarkastelu ja tuominen valtuustolle, aloite" ja tästä eteenpäin kunnanvaltuusto on katsonut aloitteen tulleen loppuun käsitellyksi 09.09.2024 (TUUDno-2024-844). Kilpailullinen neuvottelumenettely on käynnistetty elokuussa 2025.

Toiminnallinen laatu ja sen arviointi

Aloitteessa mainitaan, että perusopetuslaki asettaa koulurakennuksille ja palvelumalleille toiminnallisen laatustandardin, jota tulee arvioida yhtä painavasti kuin taloutta. Toiminnalle on vaikea asettaa mitään laatustandardia, sillä kunkin kohteen toiminnallisuus ja toimintakulttuuri riippuu kyseisessä kohteessa toimivasta käyttäjästä ja kohteen laadun arvioimiseen käytetyistä periaatteista.

Elinkaarihankkeissa käytetyssä kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä tarjousten väliseen arvioimiseen on käytetty hinta/laatusuhdetta, joka määrittelee talouden ja laadun välisen arvotussuhteen. Lahelan kohteen hinta/laatusuhteeksi on määritelty 55/45, jolloin 55 % enimmäispisteistä saa elinkaaren hintakomponenttien perusteella ja 45 % enimmäispisteistä laadullisen arvioinnin perusteella. Rykmentinpuiston elinkaarihankkeessa tämä suhde oli 50/50.

Elinkaarihankkeen ja KVR-urakan väliset erot

Se, että elinkaari- ja perinteisiä toteutusmalleja on kunnassa ja valtakunnallisesti verrattu pitkään etenkin hankintaprosessien ja talousmallien näkökulmista (riskienjako, vastuut, rahoitus, sopimusrakenne) johtuu siitä, että eri urakkamuotojen väliset erot kattavat juuri hankintaprosessin, vastuiden, riskienjaon ja sopimusrakenteen

Tekninen lautakunta
Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 115
§ 549

18.11.2025
24.11.2025
08.12.2025

aiheita. Esimerkiksi koulun perustehtävän toteutumista, akustiikkaa tai ryhmäkokojen hallintaa ei näissä vertailuissa tutkita siksi, että ne eivät ole urakkamuodosta riippuvia asioita. Tekniset vaatimukset kuten akustiikka (esim. ilmastointieristysten tai jälkikaiunta-aikojen arvot) voidaan määritellä mille tahansa tilaajan haluamalle tasolle sekä elinkaarihankkeessa että perinteisissä urakkamuodoissakin. Sama asia toistuu vaikkapa mainittujen kulkureittien tai muunneltavuuden osalta; ne toteutuvat tarjouspyynnössä olleiden suunnitelmien ja/tai vaatimusten mukaisesti urakkamuodosta huolimatta. Tämän vuoksi kahden eri kohteen vertaileminen edellä mainittujen kriteerien perusteella niin, että tuloksista vedetään johtopäätöksiä kahden eri urakkamuodon välille, ei ole järkevää.

Elinkaarihanke koostuu investointivaiheessa suoritettavasta KVR-urakasta sekä kohteen valmistumisen jälkeen suoritettavasta palvelujaksosta. Elinkaarihankkeen palveluntuottaja suunnittelee ja rakentaa kohteen sekä vastaa sen ylläpidosta palvelujakson ajan. KVR-urakan kustannusarvio ja elinkaarihankkeeseen sisältyvän KVR-urakan kustannusarvio olisi täsmälleen sama, mikäli oltaisiin rakentamassa sama kohde.

Mikäli KVR-urakatoteutus irrotetaan erilliseksi kokonaisuudekseen, jonka jälkeen kohteen ylläpito järjestetään jonkun toisen osapuolen kautta, jää ylläpito-organisaation asiantuntijuus usein investointivaiheessa vähäiseksi tai kokonaan pois, jolloin ylläpitovaihe saattaa olla tehottomampi ja/tai kalliimpi.

Vastaavasti elinkaarihankkeessa palvelujaksolla esimerkiksi siivouspalvelut voidaan tilaajan niin tahtoessa kilpailuttaa vähintään viiden vuoden välein, jolloin niiden hintataso on aina ajantasainen. Tämäkään ei siis riipu urakkamuodosta, mikäli vertaillaan kahta ulkoistettuna palveluna siivottavaa kohdetta. Eri keskustelu lieneekin, mitä palveluita on järkevintä toteuttaa ulkoistettuna palveluna ja mitä omalla työvoimalla.

Investointien jälkiarviointi

Mikäli jokaisen hankkeen jälkeinen määrämuotoinen investointien jälkiarviointi otetaan käyttöön, se kannattaa projektimuotoisena tehtävien investointien tapauksessa liittää osaksi ko. investointien loppuraporttia. Tällöin saadaan parhaiten siirrettyä opittua tietoa tuleville hankkeille. Jälkiarviointi on varmasti hyödyllinen työkalu, joka voi parantaa tulevien hankkeiden toteutusten lähtökohtia.

Tekninen lautakunta
Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 115
§ 549

18.11.2025
24.11.2025
08.12.2025

Urakkamuoto

Aiemmin päätettyä urakkamuotoa ei nyt kannata muttaa, sillä se edellyttäisi hankinnan keskeyttämistä ja uudelleen järjestelemistä, joka hukkaisi aikaa, rahaa ja henkilöresursseja sekä tuhoaisi kunnan imagoa luotettavana tilaajana.

Yhteenveto

Aloitteessa pyydetään;

1. Vertailemaan asioita, jotka eivät ole riippuvaisia urakkamuodosta (esim. toiminnallisuus, pedagogiikka, akustiikka, sisäilma jne.)

Urakkamuodosta riippumattomat asiat kahden kohteen välillä voidaan käsitellä omana prosessinaan joko sisäisesti sivistyksen toimialueen asiantuntijoiden ja palveluverkko-ohjelman operatiivisen tason välisenä yhteistyönä taikka erillisenä konsulttitoimeksiantona. Kummassakin tapauksessa raportointi olisi järkevintä toimittaa ensisijaisesti sivistysjohtajalle, tilapalvelupäällikölle ja projektitoimiston päällikölle, jotta mahdollisesti havaitut hyvät ja huonot kokemukset voidaan vielä heijastaa tuleviin hankkeisiin.

2. Vertailemaan kahden eri urakkamuodon välisiä kustannuksia.

Näitä vertailuita on käsitelty aiemman aloitteen yhteydessä (TUUDno-2024-844).

Aihetta sivuavia аспектеjä käsitellään myös aloitteen TUUDno-2021-2174 yhteydessä.

3. Vertailemaan urakkamuodosta riippuvaisia asioita, joiden vertaileminen edellyttäisi riittävän samankaltaisten hankkeiden vertailua

Tällaisia selvityksiä ei kannata tehdä, sillä ne eivät olisi valideja johtuen vertailtaviksi ehdotettujen kohteiden välisistä eroista. Lähempi vertailukohta Rykmentinpuiston kannalta olisi Tuusulanjärven kampus, johon on toteutettu myös päiväkotia ja jossa ei säilytetty olemassa olevia osia. Urakkamuotojen välisistä eroista on olemassa Rakennustiedon tekemä kattava selvitys, eikä kunnan kannata tehdä omaa tutkimustaan aiheesta;

RT 10-11223 Talonrakennushankkeen kulku. Toteutusmuodot.

<https://kortistot.rakennustieto.fi/kortit/RT%2010-11223>

4. Pohtimaan Lahelan koulun urakkamuotoa

Tekninen lautakunta
Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 115
§ 549

18.11.2025
24.11.2025
08.12.2025

Lahelan elinkaarihankkeen urakkamuoto on päätetty hankesuunnitelman yhteydessä ja sitä on käsitelty aiemman aloitteen yhteydessä. Urakkamuotoa ei kannata avata uudelleen pohdittavaksi, sillä se vaarantaa kilpailullisen neuvottelumenettelyn etenemisen ja aiheuttaa riskin hankkeen aikataululle ja kustannuksille sekä tuleville hankkeille.

Esittelijä

kuntakehitysjohtaja Andersson Albert

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää

- hyväksyä edellä olevan selvityksen aloitteen johdosta
- ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että

valtuusto päättää

- katsoa Tuusulan puolesta valtuustoryhmän aloitteen 8.9.2025 §167 tulleen käsitellyksi.

Lisäksi tekninen lautakunta päättää tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Päätös

Tekninen lautakunta päätti

- hyväksyä edellä olevan selvityksen aloitteen johdosta
- ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että

valtuusto päättää

- katsoa Tuusulan puolesta valtuustoryhmän aloitteen 8.9.2025 §167 tulleen käsitellyksi.

Lisäksi tekninen lautakunta päätti tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Kunnanhallitus 24.11.2025 § 549

Valmistelija

Olkkonen Jyri, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Esittelijä

kansliapäällikkö Oksanen Annaliisa

Tekninen lautakunta
Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 115
§ 549

18.11.2025
24.11.2025
08.12.2025

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen;
- katsoa Tuusulan puolesta valtuustoryhmän aloitteen 8.9.2025 § 167 tulleen käsitellyksi.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Valtuusto 08.12.2025
1905/00.01.04.00/2025

Valmistelija**Esittelijä****Päätösehdotus**

Valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen;
- katsoa Tuusulan puolesta valtuustoryhmän aloitteen 8.9.2025 § 167 tulleen käsitellyksi.

Päätös

Tekninen lautakunta	§ 116	18.11.2025
Kunnanhallitus	§ 550	24.11.2025
Valtuusto		08.12.2025

214**Vastauksen antaminen Palveluverkon toteutuksen avaaminen myös modulaariselle rakentamiselle-valtuustoaloitteeseen**

Tekninen lautakunta 18.11.2025 § 116

Valmistelija

Olkkonen Jyri, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Aikaisemmat käsittelyt: kasvatus ja sivistyslautakunta §19 15.2.2023 ja kunnanhallitus §90 20.2.2023: [Palveluverkon toteutuksen avaaminen myös modulaariselle rakentamiselle, aloite | Tuusula](#)

Valtuustoaloite 4.10.2021 § 144 Palveluverkon toteutuksen avaaminen myös modulaariselle rakentamiselle:

Meillä on kunnassamme, sekä viranhaltijoilla että valtuutetuilla, vastuu huolehtia sekä taloudestamme että kuntalaisistamme. Meidän tulee riskiarvioissamme huomioida hyvissä ajoin myös palveluverkkohankkeissamme hämmöttävät lisäkustannukset, jotka ovat epävarmassa taloustilanteessa hankalampia hahmottaa, mutta jotka edellä mainittujen lainalaisuuksien valossa ovat todennäköisiä riskejä toteutua. Meidän tulee olla taloudenhoidossamme vastuullisia. Riskien välttämiseksi meidän tulisi rakentaa palveluverkkomme kerralla kustannustehokkaasti, muuntojoustavasti ja pitkäikäisesti. Meidän tulee rakentaa toimitiloja, joilla voimme vastata asukkaidemme muuttuviin tarpeisiin. Kunnan kokonaistaloudellisten edellytysten ja toimintaympäristömme radikaalisti muututtua palveluverkkomme kokonaisuuden toteutusta tulisi siis tarkastella uudelleen, huomioiden palveluverkkosuunnitelman jälkeen tapahtuneen rakennusalan murroksen: **rakennusalan raaka-ainekustannukset ovat kasvaneet valtavasti, joten palveluverkkohankkeidemme kulujen voidaan ennakoida kasvavan yli taloutemme kantokyvyn.**

- Liitteenä olevassa kuvaajassa näkyy Tilastokeskuksen rakennuskustannusindeksin tarvikepanosten hintakehitys tumman sinisellä vuoden 2020 alusta lähtien. COVID-pandemian ja Venäjän aggression alkamista seurannut nousu näkyy selkeästi vuosina 2021-2022, jonka jälkeen tilanne on tasoittunut, eikä tarvikepanosten huomattavaa nousua enää ole näkynyt muutama vuoteen.

Nykyisessä pormestariohjelmassamme on linjattu, että emme voi veronkorotuksin kasvattaa tulopohjaamme. Meidän tulee siis toteuttaa palveluverkkohankkeemme viisaammin ja kustannustehokkaammin.

Meidän tulee mahdollistaa palveluverkkokilpailutuksissamme myös modulaaristen kokonaisuuksien tarjoaminen.

Tekninen lautakunta
Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 116
§ 550

18.11.2025
24.11.2025
08.12.2025

- Modulaaristen rakentajien tarjoamista ei ole estetty Rykmentinpuiston kampuksen eikä Peltokaaren päiväkodin hankkeissa, joissa toteuttajiksi on valittu kilpailullisen neuvottelumenettelyn päätteeksi kokonaistaloudellisesti (hinta/laatusuhteeltaan) parhaan tarjouksen antanut tarjoaja. Voi kuitenkin olla, että esimerkiksi jotkin toiminnalliset vaatimukset ja laatuarvioinnissa painotettavat laadulliset tavoitteet ovat haastavampia toteuttaa modulaarisella rakentamisella, jossa moduulien koko osittain sitoo arkkitehdin käsiä toiminnallisten aspektien optimaalisen kehittämisen suhteen.
- Peltokaaren päiväkodin hankkeen puitteissa yksi tarjoajista ehdotti tilaelementteihin perustuvaa ratkaisua, mutta kyseinen tarjous jouduttiin hylkäämään, sillä se sai tarjouspyynnön ehtoihin nähden liian pienet laatupisteet.

Hankkeet tulee kilpailuttaa järkevästi mm. sellaisten selkeiden suunnittelulähtökohtien, kuten tarveselvityksen, tontin ja tilaohjelman perusteella.

- Juuri näin toimitaankin; hankkeen käynnistymisen ehtona on valtuustossa hyväksytty hankesuunnitelma, joka yleisesti pohjautuu tehtyyn tarveselvitykseen.
- Elinkaarihankkeessa palveluntuottajalle osoitetaan tontti tai suunnittelualue, joka sisäpuolelle rakennusten ja ulkoalueiden tulee sijoittua ja josta alueesta palveluntuottaja vastaa koko palvelujakson (20 v) ajan.
- Elinkaarihankkeen suunnitteluvaiheessa käytetään ohjeellista tilaohjelmaa, joka linjaa tarjoajalle koulun hyötytilojen määriä, käyttötarkoituksia ja neliömääriä.

Meidän tulee valita palveluverkon hankkeiden toteutukselle koko niiden elinkaaren kannalta edullinen ja laadukas kokonaisratkaisu.

- Elinkaarihankkeiden kilpailutuksessa, kilpailullisen neuvottelumenettelyn päätteeksi, valitaan kokonaistaloudellisesti edullisin suunnitteluratkaisu. Rykmentinpuistossa käytettiin painosuhdetta 50%/50%. Tämä tarkoittaa sitä, että määritellyn hinta/laatusuhteen (50%/50%) perusteella kilpailun voittaa automaattisesti hinta/laatusuhteeltaan paras tarjoaja.
- Mikäli tahdotaan hankkia laadukkaampaa toteutusta, on säädettävä laatusuhteesta suuremmaksi, esim. 60/40 tai 70/30. Tällöin kuitenkin tarjoajien on kilpailun voittaakseen järkevämpää käyttää kalliimpia ratkaisuita, jolloin voidaan saada yleisellä tasolla kalliimpia tarjouksia. Lahelan elinkaarihankkeessa hinta/laatusuhteeksi on määritetty 55/45.

Tilat tulee suunnitella muuntojoustavasti. Lyhyen ajan muuntojoustavuutta on esimerkiksi paljeseinät, joiden avulla voidaan toteuttaa erilaisia oppimistiloja.

- Paljeseinät ovat yksi ratkaisu tilojen joustavaan jakamiseen, mutta niillä ei kaikissa tapauksissa päästä riittävän hyviin akustisiin ratkaisuihin, jolloin aktiivisempi toiminta voi häiritä paljeseinän toisella puolen keskittymistä vaativaa toimintaa. Tällaisissa tapauksissa voidaan käyttää siirtoseiniä, jotka pitävät paremmin ääntä, mutta ovat paitsi huomattavasti hintavampia, myös raskaampia käyttää. Tällaisten erilaisten ratkaisuiden viisas käyttö suunnitteluratkaisun osana on oleellista hyvän suunnitteluratkaisun

Tekninen lautakunta
Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 116
§ 550

18.11.2025
24.11.2025
08.12.2025

saavuttamiseksi esimerkiksi kouluissa tapahtuvan yhteisopettajuuden ja eri kokoisten ryhmien käytön mahdollistamiseksi, myös yhteiskäytön osalta. Elinkaarihankesopimuksiimme kuuluu räätälöidyt akustiset vaatimukset, jotka varmistavat esimerkiksi tilojen välisiä äänieristysarvoja ja tilatyypikohtaisia jälkikaiunta-aikoja ilman, että tilaajan täytyy määritellä tiettyä teknistä ratkaisua, ellei näin erikseen tahdota tehdä jossain erityistapauksessa.

Pitkän ajan muuntojoustavuus taas tarkoittaa sellaisten tilojen toteuttamista, joita voidaan siirtää, yhdistellä, korvata, huoltaa ja uusia, muuntaen tarvittaessa tiloja eri käyttötarkoitusten vaatimuksiin. **Meidän tulisi varmistaa, että tiloja voidaan suunnitella vastaamaan pitkän aikavälin käyttötarpeisiin: toteuttaa alueella olevaan/nousevaan koulukäyttötarpeeseen, mutta että niitä on myös mahdollista hyödyntää uudelleen esimerkiksi koulutarpeen vähennettyä ja hoivatilatarpeen noustua esim. vammais- tai ikäihmisten tarpeisiin. Tällainen tilanhallinta olisi ekologista, kierrätettävää ja ylipäänsä viisasta resurssien käyttöä.**

- Ainakin Lahdessa on toteutumassa hybriditoteutus, jossa osa rakennuksesta valmistetaan perinteisesti paikalla rakennettuna, pysyvänä rakenteena ja liittyviä osia vuokramallilla tilaelementtiratkaisuina. Tällainen toteutus voi olla paitsi muuntojoustava, myös investointivaiheessa tilaajalle edullisempi kuin kokonaan omaan taseeseen rakennettava ratkaisu. Ongelmaksi muodostuu kuitenkin se, että tilanteiden arvioiminen kymmenien vuosien päähän on ihan yhtä vaikeaa hankintamuodosta riippumatta, jolloin joudutaan usein toteuttamaan jossain mielin kompromissiratkaisu paitsi hankkeen alussa, myös vuokrakauden loppupään tilanteeseen verrattuna. Tällöin ratkaisu ei välttämättä ole missään skenaariossa optimaalinen.
- Pitkän aikavälin muuntojoustavuuden näkökulmasta toimiva ratkaisu saadaan suunniteltua varmasti myös paikalla rakennetulle rakennukselle, mutta tätä varten pitäisi tietää, mitä toimintoja tiloissa tulevaisuudessa tulee olemaan. Muuten joudutaan tekemään saman kaltaisia arvauksia kuin modulaarisenkin rakennuksen suhteen; kuten paikalla rakennettu, myös modulaarinen hankinta tullee tällöin olemaan toiminnallisesti, taloudellisesti tai hankintateknisesti vinossa, kun rakennuksen uusi käyttötarkoitus selviää. **Tilojen suunnittelu pitäisi toteuttaa käyttäjien tarpeet lähtökohtana.**
- Juuri näin toimitaan, minkä takia eri käyttäjäryhmiä osallistetaan aktiivisesti paitsi hankesuunnitteluvaiheessa, myös hankinnan valmisteluvaiheessa, kilpailutusvaiheessa ja toteutussuunnitteluvaiheessa. Käyttäjien edustajat ovat mukana myös toteutusvaiheessa projektimallin kautta, kun kohteen pääasiallisille käyttäjäryhmille on omat osaprojektinsa / vastuuhenkilönsä ja näiden kautta käyttäjäryhmät pääsevät vaikuttamaan läpi koko projektin. Tähän sisältyy oma vastuuhenkilönsä myös yhteiskäytölle, joka huolehtii sekalaisten kuntalaisryhmien tarpeiden toteutumisesta.

Sisäilman lisäksi tulisi tarkastella sisäympäristöä kokonaisuutena, jossa huomioidaan laajemmin ilmanvaihto, lämpötilaominaisuudet,

Tekninen lautakunta
Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 116
§ 550

18.11.2025
24.11.2025
08.12.2025

riittävä luonnonvalo, myrkyttömät, kemikaalivapaat rakenteet, sekä paloturvallisuus.

- Elinkaarihankkeissamme eteisiä, varastoja ym. lukuun ottamatta sisäilmasto toteutetaan kunkin tilan käyttötarkoituksesta riippuen vähintään S2-luokan mukaisena. Käytettävä sisäilmastoluokitus määrittää rakennuksen käytön aikaisia suureita raja-arvoina lämpötilalle, ilman liikenopeudelle, hiilidioksidipitoisuudelle, pienhiukkaspitoisuudelle, radonpitoisuudelle, valaistussuureille ja akustiikalle. S2-luokka on kuvaukseltaan "Hyvä sisäilmasto"; Tilan sisäilman laatu on hyvä eikä tiloissa ole häiritseviä hajuja, sisäilmaan yhteydessä olevissa tiloissa tai rakenteissa ei ole ilman laatua heikentäviä vaurioita tai epäpuhtauslähteitä, lämpöolot ovat hyvät, vetoa ei yleensä esiinny, mutta yllämpeneminen on mahdollista kesäpäivinä, tiloissa on niiden käyttötarkoituksen mukaiset hyvät ääni- ja valaistusolosuhteet. (RT 07-11299). Elinkaarihankkeissamme on vielä hienosäädetty valmiiksi määriteltäviä sisäilmastoluokkia soveltumaan juuri kyseisen kohteen vaatimuksiin.
- Luonnonvalo toteutuu esimerkiksi Rykmentinpuiston kampuksella joko suorasti tai epäsuorasti muutamaa yksittäistapausta lukuun ottamatta kaikkiin opetustiloihin. Jotta kaikkiin tiloihin olisi saatu suora luonnonvalo, olisi pitänyt tinkiä toiminnallisista asioista niin paljon, että kilpailutusvaihetta jouduttiin jopa pidentämään, jotta tätä vaatimusta saatiin höllennettyä ja sallittiin suunnittelijoille riittävä aika laadukkaan työn tekemiselle. Liian tiukat luonnonvalovaatimukset ajoivat suunnitteluratkaisut toiminnallisesti ja muuntojoustavuudeltaan vajavaisiksi käytäväkouluiksi, jonka tapaisia ratkaisuita ei tahdottu edistää.
- Kemikaalivapaat rakenteet ovat lähes mahdottomuus, sillä esimerkiksi betoni ja teräs sisältävät yleensä ominaisuuksia parantavia kemikaaleja. Mitään myrkyllisiä aineita ei toki tahallisesti rakenteisiin laiteta. Mikäli tässä myrkyillä tarkoitetaan haitta-aineita, ovat ne aina kunkin rakentamisprojektin jälkeen, myöhemmin ihmisten terveydelle tai ympäristölle vaaralliseksi todettuja, eikä niitä siis tietoisesti ole rakentamisessa käytetty (lisätietoa tästä löytyy esim. hengitysliiton sivuilta <https://www.hengitysliitto.fi/kodin-sisailma-ja-kunnossapito/sisailman-laatu/rakennusten-haitta-aineet/>).
- Paloturvallisuus ei ole kilpailutuksen laatupisteytyksessä oma kohtansa, sillä pelastusviranomaisen huolehtii osaltaan paloturvallisuusasioiden toteutumisesta. Rakentamisessa noudatetaan aina lainsäädäntöä ja palomääräyksiä, kuten asetusta rakennuksen paloturvallisuudesta. Näin suurissa kohteissa tehdään palotarkastus ennen käyttöönottoa ja pelastusviranomaisen sanelemia ohjeita on myös rakennusluvan ehtoina. **Tällä hetkellä palveluverkkomme suunnitellaan siten, että jokainen koulu suunnitellaan erikseen, erilaisin ratkaisuin ja eri materiaaleista toteutettuina pysyvinä rakennuksina. Meillä on tällä hetkellä palveluverkkosuunnitelmassa 5 samankaltaista kouluhanketta, joilla on samanlaiset tarpeet ja jotka ovat miltei kaikki aikapaineisia. Kun jokainen koulu toteutetaan eri materiaaleista ja erilaisilla rakenneratkaisuilla, jokainen suunnitteluprosessi pitää toteuttaa alusta alkaen kohteen erityislähtökohdista. Tämä pidentää**

Tekninen lautakunta
Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 116
§ 550

18.11.2025
24.11.2025
08.12.2025

suunnitteluprosesseja ja nostaa kustannuksia. Lisäksi kiinteistönhuoltajien täytyy tuntea kaikki erilaiset rakenteet ja systeemit, mikä kuormittaa kunnan henkilöstöä, asettaa suuria osaamisvaatimuksia ja lisää riskejä.

- Yksi ratkaisu olisi esimerkiksi ollut toteuttaa kaikki kohteet yhtenä hankkeena, kuten Espoossa tehtiin. Tämän suhteen ollaan kylläkin myöhässä (vuonna 2025).

<https://www.espoo.fi/fi/asuminen-ja-rakentaminen/rakentaminen/espoo-koulukokonaisuus>

- Palveluverkon toteutukseen valittiin 2020 hujakoilla useampia eri hankemalleja osittain nimenomaan riskien hajauttamiseksi; yhdessä hankintamuodossa tai rakenteellisessa ratkaisussa toteutuva riski ei tällöin ole kopioitu automaattisesti kaikkiin kohteisiin.

Samanaikaisesti toteutamme erittäin kalliita väistöilaratkaisuja.

- Enää ei tarvita enempää väistötiloja, vaan olemassa olevista luovutaan 2025. Viimeinen purettava väistötila on Riihikallion koulun yhteydessä, josta luovutaan nyt ensimmäisen vaiheen valmistuttua.

Olemme todenneet, että normaaliprosessissa uusi koulu saadaan toteutettua keskimäärin n. viiden vuoden aikajanaalla ja tällä välillä käytämme kalliita väistötiloja. Siinä ajassa kun hankimme väistötilat saisimme kuitenkin toteutettua modulaarisen kouluhankkeen kokonaisuudessaan, halutessamme omaleimaisesti kohdeympäristöönsä suunniteltuna, tyylikkäänä kokonaisuutena. 2000 bruttoneliön/400 oppilaan koulu voidaan pysyvänä rakenteena toteuttaa 3 kuukaudessa käyttövalmiiksi.

Rykmentinpuiston kaltaisen isomman koulun pystytys olisi mahdollista 9 kuukaudessa. Modulaarinen rakentaminen on lisäksi keskimäärin 20% edullisempaa kuin perinteinen rakentaminen. Alueemme muut kunnat ovat vastanneet jo sisäilmaongelmiin ja toimintaympäristön muutoksiin tehokkaasti ja käyttäjä-/asukaslähtöisesti, ja toteuttaneet modulaarisia ratkaisuja uusissa kouluhankkeissaan menestyksekkäästi. Viime vuosina modulaariset rakentajat ovat myös osoittaneet, että suuriakin kouluja voidaan rakentaa nopeasti ja kustannustehokkaasti. Järvenpään Mestaritoiminnan mukaan moduulirakentaminen on ollut Järvenpäälle 20-30% edullisempaa kuin perinteinen rakentaminen ja Järvenpäässä onkin nopeasta moduulirakentamisesta hyviä kokemuksia sekä pienemmissä, että isommissa hybridi-kouluhankkeissa. Myös Espoossa on vuoteen 2020 mennessä kolme kouluja toteutettu samalla runkorakenteella, ja tässä on todettu hyödyksi siirrettävyys ja muuntojoustavuus. Lisäksi sopimuksissa on moduulirunkorakenteelle luvattu jopa 100 vuoden elinkaari.

Koulut tulisikin rakentaa ensisijaisesti kestäviksi. Rakennuksen pitkä elinkaari pystytään saavuttamaan käytännössä kaikilla materiaaleilla. Viisainta ja ekologisinta olisikin tehdä rakennuksista esimerkiksi täysin kierrätettäviä.

Nopeuden ja kokonaiskustannuksien (väistöineen), kestävyys, huollettavuuden ja monikäyttöisyyden lisäksi meidän tulisi huomioida palveluverkkokilpailutuksissa laatukriteerit vahvasti

Tekninen lautakunta
Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 116
§ 550

18.11.2025
24.11.2025
08.12.2025

hintakriteerien rinnalla. Nykyiset kilpailutukset tehdään vahvasti hintaperusteisesti.

- Rykmentinpuiston elinkaarihankkeessa hinnan ja laadun välinen suhde oli 50%/50% eli laatukriteerit muodostivat puolet kokonaisarvioinnin painoarvosta. Lahelan elinkaarihankkeen kohdalla käytetään hinta/laatusuhteena 55/45.

Rakennustekninen ja toiminnallinen laatu on saatava oikeiksi kriteereiksi kilpailutuksiin.

- Elinkaarihankinta pisteytetään sekä hinnan että laadun perusteella. Laadullinen arviointi vie monitoimirakennuksen tapauksessa arviointiryhmältä vähintään viikon työtunnit ja pureutuu laaja-alaisesti tarjousten laadulliseen näkymään. Laadullinen arviointi tehdään kymmenien eri pääkohtien perusteella, joihin sisältyy mm. rakennuksen tilojen, ulkoalueiden ja toimintojen toimivuutta, muuntojoustavuuden tarkastelua, arkkitehtonisia Aspekteja, kestävän kehityksen aiheita, sosiaalisen ja ekologisen vastuun näkökulmia (mm. hiilijalanjälki), elinkaarivastuun näkökulma, suunnittelun ja rakentamisen sekä ylläpidon toteutus ja PTS-toimenpiteiden suunnittelu. Mainitut laatukriteerit ovat oikeita kriteereitä elinkaarikilpailutuksissa ja niillä on suuri vaikutus siihen, kuinka kilpailutuksen yhteydessä suunnitteluratkaisuissa pyritään laadukkaaseen rakentamiseen paitsi rakennusteknisesti, myös toiminnallisesti.

Meidän ei tule hyväksyä riskirakenteita.

- Riskirakenteita ei ikinä tietoisesti hyväksytä tai toteuteta ja niiden välttämiseksi tehdään töitä mm. työmaavalvonnan ja suunnitelmien tarkastamisen keinoin.

Rakenteet tulee suunnitella myös tiiviiksi ja energiatehokkaiksi.

- Ympäristöministeriön asetus uuden rakennuksen energiatehokkuudesta määrää, että opetusrakennuksen ja päiväkodin on oltava E-luvultaan enintään 100 kWh/m²a. Palveluverkon hankkeissa on tästä kiristetty vielä 15 % pois, jolloin vaatimuksena on 85 kWh/m²a. Rykmentinpuiston kampus toteutuu e-luvun arvolla 61 kWh/m²a ja Riihikallion kampus arvolla 52 kWh/m²a. Toisin sanoen, uudet rakennuksemme tulevat olemaan paljon energiatehokkaampia kuin kansalliset vaatimukset määräävät.
- Rakenteiden tiiveys tarkastetaan vähintään vastaanoton yhteydessä ja elinkaarihankkeissa myös 20 vuoden päästä. Elinkaarihankkeissa rakennuksen ilmanvuotoluku ei saa olla mitatulla alueella suurempi kuin 1,0 m³/(h m²). Ilmanvuotoluvun tulee pysyä samana myös Palvelujakson päättyessä.

Taloudellinen vastuumme ja vastuumme palvelujen tarjoajana vaatii, että selvitämme, voidaanko palveluverkkohankkeita toteuttaa nopeammin ja tehokkaammin.

- Nopeammin voidaan toteuttaa, mutta tällöin toiminnallinen laatu kärsii tai joudutaan tekemään investointeja niin, että niiden ajankohtia ei ole tarkkaan harkittu kunnan investointisuunnittelun osana. Lahelan hanke oli seis parin vuoden ajan ja aloitusta odotettiin siten, että rahoituksen puolesta on oikea hetki aloittaa. Aloitteesta ei käy ilmi, mitä tarkoitetaan tehokkuudella.

Tekninen lautakunta
Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 116
§ 550

18.11.2025
24.11.2025
08.12.2025

Kaikista edellä mainituista syistä meidän tulee palveluverkkokilpailutuksissa mahdollistaa se, että myös modulaariset rakentajat voivat esittää tarjouksensa palveluverkkohankkeisiin.

- Modulaaristen rakentajien tarjoamista ei ole estetty Rykmentinpuiston kampuksen eikä Peltokaaren päiväkodin hankkeissa, joissa toteuttajiksi on valittu kilpailullisen neuvottelumenettelyn päätteeksi kokonaistaloudellisesti (hinta/laatusuhteeltaan) parhaan tarjouksen antanut tarjoaja. Voi kuitenkin olla, että esimerkiksi jotkin toiminnalliset vaatimukset ja laatuarvioinnissa painotettavat laadulliset tavoitteet ovat haastavampia toteuttaa modulaarisella rakentamisella.
- Peltokaaren päiväkodin hankkeen puitteissa yksi tarjoajista ehdotti tilaelementteihin perustuvaa ratkaisua, mutta kyseinen tarjous jouduttiin hylkäämään, sillä se sai liian pienet laatusuhteet.

Lisäksi meidän tulee vaatia pitkän aikavälin muuntojoustavuutta jo kilpailutusvaiheessa. Tämä mahdollistaa tilojen hankkimisen jopa sadaksi vuodeksi, jolloin tiloja voidaan uusiokäyttää eri tarkoituksiin.

- Pitkän aikavälin muuntojoustavuus on kestävyyttä lisäävä asia ja sen toteutuminen voidaan ottaa laatuarvioinnissa yhdeksi komponenteista, mikäli tämä nähdään järkevänä ja siihen saadaan määriteltyä riittävän selkeät ja mitattavat laatuksiteerit. Kysymys kuuluukin, mitä tämä tarkoittaa kohteen alkuperäisen tarkoituksen toiminnallisuuden kannalta. Mikäli lähdetään varautumaan tulevaisuudessa epävarmasti tapahtuvaan asiaan, saattaa se heikentää tämänhetkisen toiminnan mahdollisuuksia. Lisäksi, jos laatuarviointiin otetaan uusi komponentti, vie se pisteitä joltain muulta arvioitavalta asialta. Helpompaa olisi, mikäli tiedettäisiin, mitä tuleva käyttö tai toiminta tulee olemaan, jolloin siihen voitaisiin varautua tehokkaasti. Pahimmassa tapauksessa toteutuu toiminnallisesti huono ratkaisu tämän päivän tarpeisiin ja tulevaisuudessa huomataan, että onkin varauduttu väärään skenaarioon. Modulaarisessa rakentamisessa kaikki tilat ja näiden väliset yhteydet täytyy suunnitella moduulirakenteen sallimilla mitoilla, jolloin suunnittelun vapaus kärsii ja joudutaan joko nipistämään tilojen toimivuudesta taikka rakentamaan toimintaan nähden liian suuria ja/tai liian pieniä tai väärin muotoisia tiloja. Tärkeää on hahmottaa, onko kriittisempää varautua tuleviin muutoksiin vajavaisilla lähtötiedoilla vai toteuttaa nykyiselle toiminnalle täydellisemmät tilat.

Yhteenveto

- Aloitteessa esitetään Lahelan elinkaarihankkeen toteutusta avattavaksi myös modulaariselle rakentamiselle. Modulaarinen rakentaminen hankkeessa on jo tälläkin hetkellä mahdollista, mutta se ei aiemmassa päiväkotihankkeessa ole pärjännyt laadullisessa/toiminnallisessa vertailussa, eikä tyypillisesti modulaarista rakentamista tekeviä yrityksiä ole ilmoittautunut mukaan hankintaan.
- Aloitteessa on pyydetty useita rakennus- ja hankintateknisiä asioita, jotka nyt jo toteutuvat Lahelan elinkaarihankkeen kilpailutuksessa/toteutuksessa.
- Aloitteessa on pyydetty huomioimaan muuntojoustavuutta, jonka myötä rakennuksen käyttötarkoitus voidaan muuttaa tulevaisuudessa.

Tekninen lautakunta
Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 116
§ 550

18.11.2025
24.11.2025
08.12.2025

Muuntojoustavuus on yhtenä laadullisista kriteereistä, mutta käyttötarkoituksen muuttamista ajatellen, tehokkaan ratkaisun löytämiseksi, pitäisi olla edes ajatuksen tasolla tiedossa kohteen tuleva käyttötarkoitus.

Esittelijä

tilapalvelupäällikkö Lange Kai

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää

- hyväksyä esitetyn selvityksen aloitteen johdosta
- ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto päättää
- merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen;
- katsoa Kati Lepojärven esittämän hänen, Tuusulan puolesta - valtuustoryhmän, Keskustan, Kristillisdemokraattien, Vasemmiston valtuustoryhmän, RKP:n ja 19 valtuutetun allekirjoittaman aloitteen 4.10.2021 § 144 tulleen käsitellyksi.

Lisäksi tekninen lautakunta päättää tarkastaa ja hyväksyä tämän asian välittömästi kokouksessa.

Päätös

Tekninen lautakunta päätti

- hyväksyä esitetyn selvityksen aloitteen johdosta
- ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto päättää
- merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen;
- katsoa Kati Lepojärven esittämän hänen, Tuusulan puolesta - valtuustoryhmän, Keskustan, Kristillisdemokraattien, Vasemmiston valtuustoryhmän, RKP:n ja 19 valtuutetun allekirjoittaman aloitteen 4.10.2021 § 144 tulleen käsitellyksi.

Lisäksi tekninen lautakunta päätti tarkastaa ja hyväksyä tämän asian välittömästi kokouksessa.

Tekninen lautakunta	§ 116	18.11.2025
Kunnanhallitus	§ 550	24.11.2025
Valtuusto		08.12.2025

Valmistelija Olkkonen Jyri, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Esittelijä kansliapäällikkö Oksanen Annaliisa

Päätösehdotus Kunnanhallitus ehdottaa valtuustolle, että valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen;
- katsoa Kati Lepojärven esittämän hänen, Tuusulan puolesta - valtuustoryhmän, Keskustan, Kristillisdemokraattien, Vasemmiston valtuustoryhmän, RKP:n ja 19 valtuutetun allekirjoittaman aloitteen 4.10.2021 § 144 tulleen käsitellyksi.

Päätös Kunnanhallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Valtuusto 08.12.2025
2174/00.01.04.00/2021

Valmistelija

Esittelijä

Päätösehdotus Valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen;
- katsoa Kati Lepojärven esittämän hänen, Tuusulan puolesta - valtuustoryhmän, Keskustan, Kristillisdemokraattien, Vasemmiston valtuustoryhmän, RKP:n ja 19 valtuutetun allekirjoittaman aloitteen 4.10.2021 § 144 tulleen käsitellyksi.

Päätös

Liitteet

Numero	Otsikko
5	Rakennuskustannusindeksin kehitys

Tekninen lautakunta
Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 106
§ 531

28.10.2025
17.11.2025
08.12.2025

215

Vastauksen antaminen Tuusulanjärven ja -joen kunnostuksen määrärahojen seuraamisen läpinäkyvyys valtuustoaloitteeseen

Tekninen lautakunta 28.10.2025 § 106

Valmistelija

Kaski Suvi etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Valtuutettu Jussi Salonen esitti seuraavan aloitteen (valtuusto 9.12.2024 §143):

Tuusulanjärven ja -joen kunnostuksen määrärahojen seuraamisen läpinäkyvyys

Tuusulanjärven ja -joen kunnostus, ympäristön ja virkistysmahdollisuuksien parantaminen on Tuusulan veto- ja pitovoiman keskeisiä tekijöitä. Jatkossa tähän työhön liittyvät toimet, määrärahat ja kustannukset on koottava yhteen seurattavuuden, avoimuuden, vaikuttavuuden ja läpinäkyvyyden parantamiseksi. Tämä tavoite voi toteutua esimerkiksi kustannuspaikkana tai projektimerkintänä.

Vastaus:

Tuusulanjärvi ja -joki nähdään Tuusulan keskeisinä identiteetti-, vetovoima- ja elinvoimatekijöitä. Tähän liittyen alueen kehittämistyö ja siihen liittyen järven ja joen kunnostus sekä alueen ympäristön ja virkistyskäytön parantaminen on nähty tärkeänä, ja tämä on välittynyt myös kunnan strategisten tavoitteiden ja niitä toteuttavien toimenpiteiden kautta.

Vuodesta 2017 alkaen Tuusulanjärven ja -joen virkistyskäytön kehittämistyötä on koordinoanut valtuustoaloitteen pohjalta perustettu poikkihallinnollinen ohjausryhmä, Tuusulanjärvi-työryhmä. Tuusulanjärven ja -jokilaakson hankkeet esitettiin vuodesta 2017 vuoteen 2023 asti talousarviossa omana, erillisenä muista investoinneista erillisenä budjetoitukohtana. Käytännössä Tuusulanjärvi-ohjelman kulut kanavoituivat pääosin yhdyskuntatekniikan investointimäärärahoista ja niiden kohdentumista seurattiin ja raportoitiin Tuusulanjärvi-ohjelman kautta käytössä olleen projektinumeron kautta. Menettelytapa koettiin kuitenkin budjettiteknisistä syistä hankalaksi, kun rahat oli budjetoitu Kasvu- ja ympäristö -toimialueelle, mutta se sisälsi myös muiden toimialueiden toteutusvastuulla olevia hankkeita. Rahojen käytön, seurannan ja tiliöinnin kannalta katsottiin parhaaksi menettelyksi, että kukin

Tekninen lautakunta
Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 106
§ 531

28.10.2025
17.11.2025
08.12.2025

toimiala ja palvelualue budjetoivat ja anovat itse Tuusulanjärven ja -jokilaakson hankkeisiinsa tarvitsemat rahansa, mutta hankkeet kootaan seurantaryhmän asiakirjoihin yhdeksi kokonaisuudeksi.

Vuonna 2024 tunnistettiin tarve parantaa edelleen alueen kehittämistyön koordinoitua sekä siihen liittyen tavoitteiden ja toimenpiteiden yhteensovittamista niin, että mukaan työhön otetaan laajemmin alueen toimijoita ja sidosryhmien edustajia. Samoin on tunnistettu tarve parantaa toiminnan läpinäkyvyyttä, raportointia ja seurantaa.

Tähän liittyen on vuoden 2025 talousarviossa on vuositavoitteen *5.1 Viher- ja vapaa-ajanpalveluita sekä matkailua edistävästä toimenpiteistä on muodostettu toimijoiden kesken yhteinen näkemys* alla yhtenä onnistumisen kriteerinä linjattu laadittavan Tuusulanjärven ja -jokilaakson alueen kehittämisvisio toimenpideohjelmiseen vuoden 2025 aikana.

Osana visiotyötä ja siihen liittyvää toimenpideohjelmaa on tarkoitus sopia ajantasaisesta toimintamallista ja yhteistyökäytännöistä, kuinka alueen kehittämis- ja kunnostustoimenpiteiden koordinoitua, priorisointia, budjetointia ja seurantaa jatkossa tehdään huomioiden myös avoimuuden näkökulma. Tässä yhteydessä tutkitaan siten, olisiko esim. valtuustoaloitteessa mainittu Tuusulanjärven ja jokilaakson kehittämistyölle kohdennettu kohde-, hanke- tai projektinumeron laaja-alaisempi käyttöönotto toimiva ratkaisu kustannuksien ja toimenpiteiden kokonaisseurantaa varten.

Esittelijä

vt. kuntakehitysjohtaja Juhola Petri

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen

- katsoa Jussi Salosen valtuuston kokouksessa 9.12.2024 § 143 esittämän aloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Tekninen lautakunta päätti ehdottaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen

Tekninen lautakunta
Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 106
§ 531

28.10.2025
17.11.2025
08.12.2025

- katsoa Jussi Salosen valtuuston kokouksessa 9.12.2024 § 143 esittämän aloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.

Kunnanhallitus 17.11.2025 § 531

Valmistelija Kaski Suvi, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Esittelijä kansliapäällikkö Oksanen Annaliisa

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen;

- katsoa Jussi Salosen valtuuston kokouksessa 9.12.2024 § 143 esittämän aloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.

Päätös Kunnanhallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Valtuusto 08.12.2025
2443/00.01.04.00/2024

Valmistelija

Esittelijä

Päätösehdotus Valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen;

- katsoa Jussi Salosen valtuuston kokouksessa 9.12.2024 § 143 esittämän aloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 532

17.11.2025
08.12.2025

216**Vastauksen antaminen valtuustokysymyksiä ja tietopyyntöjä koskevaan valtuustoaloitteeseen**

Kunnanhallitus 17.11.2025 § 532

Valmistelija

Röntynen Antti-Pekka, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Valtuutettu Jussi Salonen on jättänyt [valtuuston kokouksessa 3.3.2025 § 42](#) valtuustoaloitteen koskien valtuustokysymyksiä ja tietopyyntöjä. Valtuustoaloitteessa on esitetty huomioita hallinnon toimivuudesta ja kehityskohteista sekä esitetty valtuustoaloitteena seuraavien toimenpiteiden suorittamista:

1. valtuusto valmistelee hallintosääntöön tarkemmat määräykset valtuustokysymysten käsittelystä ja prosessista kysymyksen jättämisestä, vastauksen valmistelusta, osallisten huomioimisesta tässä prosessissa aina valtuustossa niiden esittämiseen ja niiden vaikutuksesta yksilön oikeusturvaan.
2. arvioidaan tietopyyntöihin vastaamisen nykytila ja kehitystarpeet ja mahdolliset lisäystarpeet hallintosääntöön ja kunnan muuhun ohjeistoon noudatettavaksi.

Kyselytunnin kirjaukset

Nykyisellään hallintosääntö sisältää määräykset valtuuston kyselytunnista ja kysymyksistä todetaan, että "valtuutetulla on oikeus esittää kunnanhallitukselle kyselytunnilla vastattavaksi lyhyitä enintään kulloinkin yhteen asiaan kohdistuvia kysymyksiä kunnan hallintoa ja taloutta koskevista asioista". Sama määräys on myös Kuntaliiton hallintosääntömallissa, mikä tarkoittaa että suuressa osassa kuntia on samansisältöinen kirjaus hallintosäännössä. Esimerkiksi Järvenpäässä on samansisältöinen kirjaus kuin Tuusulassa, sen sijaan Keravan hallintosäännössä ei kyselytuntia ole. Myöskään Nurmijärven hallintosäännössä ei ole kyselytuntien kysymysten osalta kovinkaan yksityiskohtaisia kirjauksia. Osassa hallintosääntöjä on annettu aikamääre kysymysten kestolle, esimerkiksi kaksi tai viisi minuuttia.

Vaikka hallintosääntö voi sisältää valtuuston haluamaa tietoa ja päätöksentekomenettelyn ohjeistuksia, ei hallintosääntöön ole syytä tuoda kovinkaan yksityiskohtaista sääntelyä eri asioiden osalta. Esimerkiksi hallintosääntöön oli aiemmin kirjattu valtuuston informaatiotilaisuuksien osalta, että ne järjestetään kokousta edeltävän viikon torstaina, vaikka käytännössä tilaisuudet saatettiin pitää tiistaisin, keskiviikkoisin tai torstaisin riippuen kunnan ja hyvinvointialueen kokousaikatauluista. Näin

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 532

17.11.2025
08.12.2025

ollen liian tarkat ja yksityiskohtaiset kirjaukset eivät kestä aikaa tai muutoksia, joita toimintaympäristössä väistämättä tapahtuu. Yksittäisten valtuutettujen toimien perusteella ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa koko kunnan käytäntöä tai hallintosääntöä.

Kuntalaissa 69 §:n 2 momentin mukaan luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden etua sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla.

Yhteenvedona kyselytunnin osalta voidaan todeta, että tarkoituksenmukaista olisi lisätä kyselytunnilla käytävää keskustelua ja siirtää painopistettä kyselytunnille valtuustoaloitteiden käsittelemisen sijasta. Kuitenkaan itse kysymysten sisältöön ei nähdä hallintosäännön muutostarvetta, vaan korostetaan kuntalain 69 §:n mukaista luottamustehtävässä toimimista arvokkaasti. Valtuustoaloitteiden käsittelyperiaatteiden valmistelun yhteydessä tuotiin esille sitä, että yksittäisen valtuutetun vaikuttamismahdollisuuksia ei tulisi turhaan määrityksillä rajoittaa. Samaa toimintaperiaatetta on pyritty tämän valtuustoaloitevastauksen valmistelussa noudattamaan. Valtuustoryhmien neuvottelukunnassa on luotu poliittisen johdon pelisääntöjä osana kunnan johtamisjärjestelmän kehittämistä ja myös tässä kyselytuntikokonaisuudessa olisi ensisijaista sopia käytännöistä valtuustoryhmien kesken.

Lisäksi huomiona toimivallan osalta valtuustoaloitteissa esitettyä koskien, että valtuuston roolina ei ole toimia valmistelijana käsittelemisään asioissa, vaan kuntalain 39 §:n mukaisesti kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta ja vastaavasti kuntalain 121 §:n mukaisesti tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.

Tietopyyntöihin vastaaminen

Tietopyyntöjä saapui poikkeuksellisen paljon kevään 2025 aikana johtuen monesta eri tekijästä (kunnan poliittisen päätöksenteon ilmapiiri, virkavalintapäätökset, yleistilanne). Samaan aikaan kunnan hallinnossa valmisteltiin alue- ja kuntavaalien toteuttamista, tuettiin tilapäisen valiokunnan työskentelyä, edistettiin asianhallintajärjestelmän käyttöönottoprojektia sekä toimittiin sijaisjärjestelyjen varassa. Esimerkiksi tammikuussa 2025 on asianhallintajärjestelmään kirjattu 37 julkisuuslain mukaista tietopyyntöä, helmikuussa 53 tietopyyntöä ja maaliskuussa 44 tietopyyntöä. Vastaavasti elokuussa 2025 tietopyyntöjä kirjattiin 20 kappaletta. Kun tietopyyntöjä saapuu lyhyessä ajassa yli 100 kappaletta, voidaan puhua jo todella suuresta määrästä. Kyseisestä ajasta ei voida tehdä yleistystä kunnan tietopyyntövastaamisen tilasta ja jo tuolloin tietopyyntöjen kirjaamiskäytäntöä ja vastaamista selkeytettiin. Kevään 2026 aikana toteutetaan valmistelijoille suunnattu koulutuskokonaisuus

Kunnanhallitus
Valtuusto

§ 532

17.11.2025
08.12.2025

osana Tuusula Akatemian koulutuskokonaisuutta, jossa käydään läpi mm. tietopyynnöt ja niihin vastaaminen.

Yhteenvedona tietopyyntöihin vastaamisen osalta todetaan, että tietopyyntöihin vastaamista säädellään julkisuuslaissa, minkä lisäksi luottamushenkilön tiedonsaantioikeus on kirjattu kuntalakiin. Tietopyyntöjen osalta hallintosääntöön ei ole tarpeen tuoda kirjauksia, sillä ne ovat jo riittävällä tavalla muualla. Lisäksi kunnan sisäisissä prosessi hyödynnetään uuden asianhallintajärjestelmän tuomat tekniset mahdollisuudet mm. tietopyyntöjen käsittelyn määräaikojen muistuttamisessa. Lisäksi luottamushenkilöiden kanssa keskustellaan ja viestitään aktiivisesti ja pääsääntöisesti luottamushenkilöille annetaan tietoa ja tuotetaan vastauksia ilman, että niiden osalta tulisi käynnistää kunnan tietopyyntöprosessia.

Esittelijä

kansliapäällikkö Oksanen Annaliisa

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen;
- katsoa Jussi Salosen valtuuston kokouksessa 3.3.2025 § 42 esittämän aloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kunnanhallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Valtuusto 08.12.2025
468/00.01.04.00/2025

Valmistelija**Esittelijä****Päätösehdotus**

Valtuusto päättää

- merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen;
- katsoa Jussi Salosen valtuuston kokouksessa 3.3.2025 § 42 esittämän aloitteen tulleen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Valtuusto

08.12.2025

217**Ilmoitus- / muut asiat**

Valtuusto 08.12.2025

Asiaselostus

Valtuuston tietoon saatetaan seuraavat ilmoitusluonteiset asiat:

Helsingin hallinto-oikeus

Välipäätös 7497/2025, 20.11.2025

Esittelijä**Päätösehdotus**

Valtuusto merkitsee ilmoitusasiat tiedoksi

Päätös